

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก ตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวธิดารัตน์ แย้มละมุด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

นางสาวธิดารัตน์ เข้มละมุล : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านบ้านหนองไม้เหลือง

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร. อรรถเท วราอัสวปติ, 84 หน้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้ทำการศึกษา เพื่อประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านพวงพยอม โดย
ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 11 ธันวาคม 2544 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2545

วัตถุประสงค์ได้แก่ 1. เพื่อให้ทราบถึงควมมีศักยภาพ ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมือง ว่ามีศักยภาพมากน้อยเพียงใด 2. เพื่อทราบการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองว่ามีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างไร 3. เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็ง
ของชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย 4. เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่าย
องค์กรเพื่อการเรียนรู้ 5. เพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขการบริหารจัด
การกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้นำชุมชน และคณะ
กรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้านในหมู่บ้าน โดยวิธีดำเนินการวิจัยแบบเชิงปริมาณและเชิง
คุณภาพ

ผลการประเมินหน่วยระบบ A พบว่า โครงการกองทุนหมู่บ้าน ชาวบ้านมีความเข้าใจ
และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจัดตั้งโครงการ โดยให้ข้อมูลที่เป็นจริง ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้าน
หนองไม้เหลืองมีสมาชิก 67 คน จำนวนผู้กู้ 34 ราย เป็นเงิน 308,100 บาท ระยะเวลาใน
การคืนเงินคือ 1 ปี โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาทต่อปี

ผลการประเมินหน่วยระบบ B พบว่า สมาชิกผู้กู้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเดิมอยู่ก่อนแล้ว
คือ ทำไร่ฮ้อย ไร่ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ ทำสวน ผู้กู้จึงมีความถนัด ชำนาญ และมีความสามารถใน
อาชีพ จึงทำให้ประสบความสำเร็จ โครงการนำเงินผู้ไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เมื่อครบกำหนดชำระคืน
เงินผู้ ผู้กู้ได้ชำระคืนเงินกู้ตรงตามกำหนดเวลาไม่มีการค้างชำระ ผู้กู้มีความพึงพอใจในโครงการนี้
เป็นอย่างมาก จึงทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จานะมันคงยิ่งขึ้น ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งใน
ระดับหนึ่ง และเงินกองทุน 1 ล้านบาท สามารถอยู่คู่กับชุมชนอย่างยั่งยืนตลอดไป

สาขาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมิน
โครงการ ของสำนักวิชาการเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

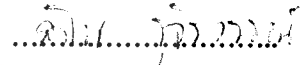
.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ วราอัสวปติ)

กรรมการสอบ

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ วราอัสวปติ)

.....

(อาจารย์ ดร.สาโรช รุจิรวรรณ)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและ
การประเมินโครงการ

.....
(รองศาสตราจารย์ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสู่ดวงตะวันดี ผู้ทำสารนิพนธ์ขอขอบพระคุณบุคคลและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณา ให้คำปรึกษา แนะนำ อย่างดีถึง ทั้งในด้านวิชาการและด้านการนิพนธ์งาน อาทิเช่น

- รศ.ดร.อรรณพ วราภัยสวัสดิ์ , อาจารย์ ดร. สาโรจ จุจิรวรรณีย์ กุญทิบูล ประดับศรี อาจารย์ที่ปรึกษา และบุคลากร

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญกลม กลิ่นศรีสุข และคณาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ

- นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประธาน กองทุนหมู่บ้านที่ให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวกและขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่างๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรม และส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้ทำสารนิพนธ์ประสบความสำเร็จในชีวิต

นางสาว ธิดารัตน์ แฉิมละมุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
หน้าอนุบัลิตี.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี.....	2
4. วิธีดำเนินการ.....	6
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	7
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	8
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	9
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	12
4. แบบคำขอจัดตั้งทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	13
5. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	13
6. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	14
7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบชีพชีพโมเดล.....	16

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	14
9. เอกสารหลักวิชาอื่น ๆ	20
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ.....	29
1. วิธีการประเมินโครงการ.....	29
2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	30
3. ตัวแปร และตัวชี้วัดใช้ในการประเมินโครงการ.....	32
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	47
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ.....	50
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	50
2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม.....	68
3. ผลการประเมินผลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้.....	72
4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	74
5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	74
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	76
1. สรุปผล อภิปรายผล	76
2. ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	57

สารบัญแนลพ

แผนภาพที่		หน้า
1.	แสดงแบบจำลองเพื่อใช้ในการประเมิน.....	4
2.	แสดงแนวคิดพื้นฐานของการประเมินของสตัฟเฟิลบีบี.....	29
3.	แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจ.....	30
4.	กราฟแสดงอาชีนต่าง ๆ ของประชากรบ้านหนองไ้เหลือง	56
5.	แสดงระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง.....	66

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	แสดงรายละเอียด และองค์ประกอบการประเมิน CIPP MODEL.....	19
2.	แสดงตารางการประเมินบริบท หัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล.....	34
3.	แสดงรายได้ต่อจำนวนครอบครัวของบ้านหนองไม้เหือง.....	58
4.	แสดงวัฒนธรรมประเพณีของบ้านหนองไม้เหือง.....	52
5.	แสดงรายละเอียดของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหือง	63

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – ฉบับที่ 8 ประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง คือ เศรษฐกิจของประเทศมีความก้าวหน้า ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นแต่มีปัญหาในการกระจายรายได้สู่ประชาชน ยังไม่ทั่วถึงจึงก่อให้เกิดผลกระทบในด้านอื่น เช่น ค่านิยมด้านวัตถุ สังคมไทยกลายเป็นสังคมบริโภคนิยม เกิด เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ อาชญากรรม สภาพครอบครัวเกิดแตกแยก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การหนีสังคมชนบทสู่ตลาดแรงงานด้านอุตสาหกรรม เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวพบว่าแนวคิดในการพัฒนามุ่งด้านเศรษฐกิจด้านเดียวไม่เพียงพอ จำเป็นต้องพัฒนาสังคมการเมือง การศึกษา วัฒนธรรม และที่สำคัญ คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ประชาชนคิดเป็น ทำเป็น รู้จักการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้ ภาครัฐจึงให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้หันมาพึ่งตนเองอย่างเหมาะสมและมากที่สุดเพื่อมุ่งให้ครอบครัวอบอุ่นและชุมชนเข้มแข็ง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 จึงได้ปรับปรัชญาเป้าหมาย การพัฒนาเป็น “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน รัฐบาลได้เห็นความจำเป็นของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเองของชุมชนเมือง หมู่บ้าน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชนนั้น ๆ จึงมีนโยบายเร่งด่วนและได้แถลงต่อรัฐสภาถึงการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละหนึ่งล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน

จากความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ตั้งแล้วเสร็จและได้รับอนุมัติให้ตั้งกองทุนการจัดสรรเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้วหรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตาม การพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเห็นควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อการศึกษาหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ โดยรัฐบาลต้องการผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้ามาศึกษาเรียนรู้เพื่อทำหน้าที่ประเมินและส่งเสริมการดำเนินงานกองทุนดังกล่าวในหมู่บ้านของตนให้มีความ

ยั่งยืน โดยให้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับกองทุนตลอดจนการสร้างกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นของตนเอง.

หมู่บ้านหนองไม้เหลือง หมู่ที่ 13 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้น้อย การประกอบอาชีพ ผู้คนมักทำอาชีพเกษตรกรรมได้ การทำไร่ ทำสวน เลี้ยงโคนม และรับจ้าง เมื่อรัฐบาลได้มีนโยบายกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทออกมา ประชาชนส่วนใหญ่ พร้อมด้วยผู้นำหมู่บ้านร่วมกันเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อรับเงินจัดสรรจากรัฐบาลเช่น การเรียนรู้ร่วมกัน การคัดสรรเพื่อเป็นคณะกรรมการ การจัดทำระเบียบข้อบังคับร่วมกัน จัดตั้งกลุ่มออกมทวิทย์อย่างเป็นทางการ เพื่อให้การประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ อย่างสมบูรณ์ หมู่บ้านหนองไม้เหลือง หมู่ 13 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ได้จัดตั้งและขึ้นทะเบียนความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2544 มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวน 15 คน มีจำนวนสมาชิก 67 คน ได้รับการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจำนวน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 ได้ปล่อยให้สมาชิกถูกรอบแรก 19 ราย รอบที่สอง 15 ราย รวมทั้งสิ้น 34 ราย เพื่อนำไปประกอบอาชีพ ผู้ทำสารนิพนธ์ในฐานะที่เป็นนักศึกษามัคคุเทศก์กองทุนหมู่บ้าน หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ปฏิบัติงานในพื้นที่หมู่บ้านหนองไม้เหลืองนี้มาแล้วระยะหนึ่ง จึงรับผิดชอบในการประเมินและเรียบเรียงเป็นสารนิพนธ์

< Substantive Report > ฉบับนี้

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- 2.1 ต้องการศึกษาศึกษาการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหลือง หมู่ 13 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ว่ามีประสิทธิภาพ มาก – น้อย เพียงใด
- 2.2 เพื่อให้ทราบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนอย่างแท้จริง
- 2.3 ต้องการศึกษถึงสมาชิกผู้กู้เงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้นำเงินที่กู้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาล

3. กรอบแนวคิดทฤษฎี

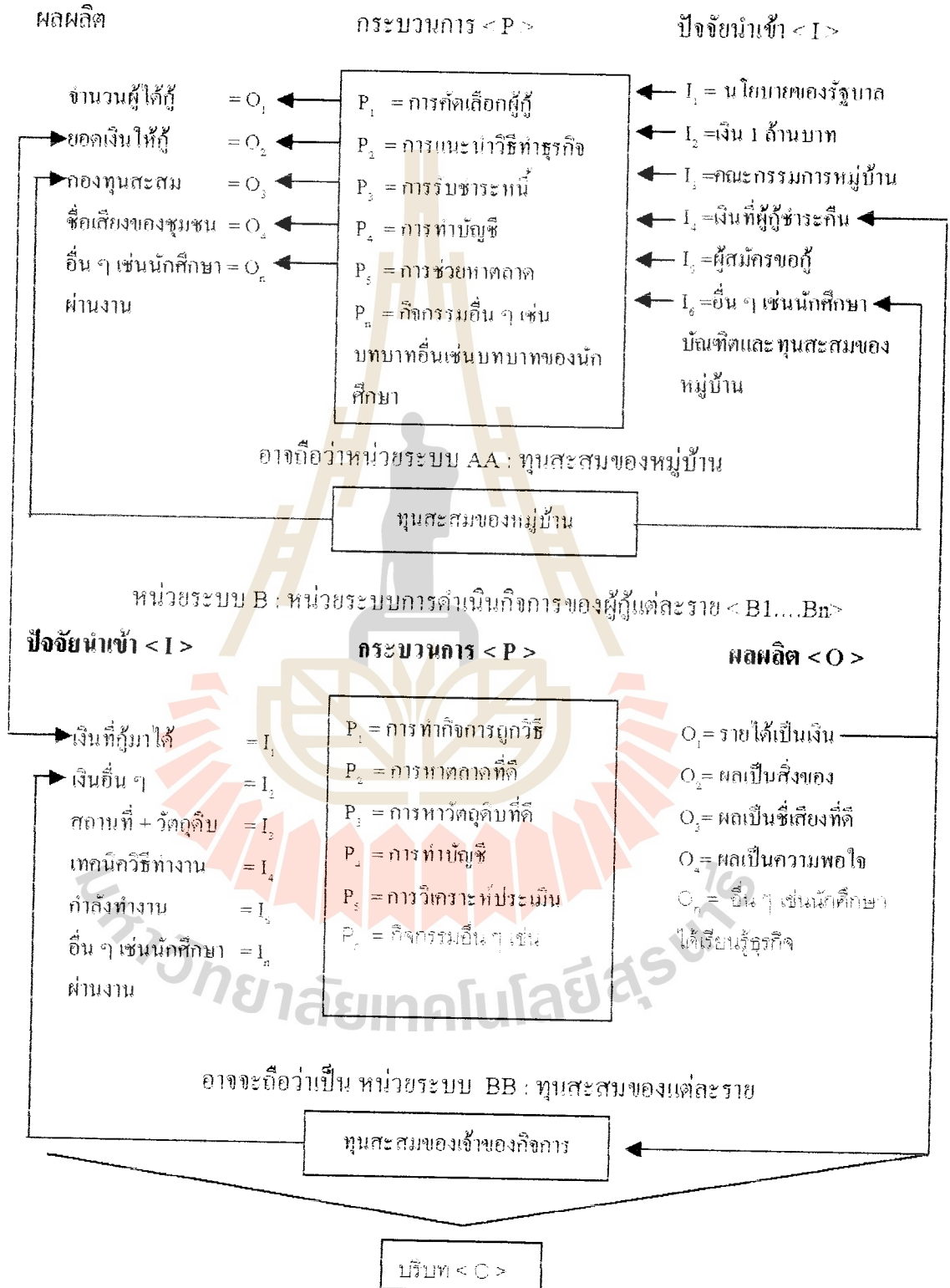
โดยกรอบแนวคิดทฤษฎี หนือต้นแบบทางความคิดที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดตามรูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม < Stufflebeam > ที่เรียกว่า “ ชิพพ์โมเดล” < CIPP MODEL >

C	ย่อมาจาก	Context	คือ บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน
I	ย่อมาจาก	Input	คือ บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน
P	ย่อมาจาก	Process	คือ บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน
P	ย่อมาจาก	Product	คือ บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน

องค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ ซิปป์ โมเดล < CIPP MODEL > มีส่วนประกอบดังนี้

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริม ผู้กู้

รูปที่ 1.1 รูปแบบซัพพอร์ต โมเดล < CIPP MODEL >

จากแผนภูมินี้แสดงภาพ โดยรวมของภารกิจดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้จึงประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยฟังก์ชัน หน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละรายโดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบฟังก์ชัน หน่วยระบบ BB

ส่วนที่ 3 สำหรับหน่วยระบบ A มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิการบวนการทำงาน ได้แก่ P ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิและมีผลผลิต ได้แก่ รายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ

หน่วยระบบ B คล้ายกันกับหน่วยระบบ A คือ เป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละคน มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ที่จะนำมาประกอบกิจการของผู้กู้แต่ละราย มี P คือ กระบวนการทำอาชีพตามรายการและมี O ได้แก่ ผลผลิตตามรายการ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือ หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยหาตลาดจำหน่ายสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A บริบท < C > ในที่นี้หมายถึงบริบทของหน่วยระบบ A และ B เช่น สภาพภูมิประเทศ เสนอประชากรของชุมชน ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจ โดยทั่วไปของประเทศและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนดังกล่าว

กรณีกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก หมู่ที่ 13 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอ ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ได้ใช้ CIPP MODELL ดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการและส่งเสริมผู้กู้

- บริบท < C > คือ รัฐบาลมีนโยบายฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริงและให้ความสำคัญ เรื่องกองทุนหมู่บ้าน จึงจัดสรรงบประมาณที่มีมากพอที่จะสนับสนุนกองทุนหมู่บ้านและสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านนั้น ๆ ได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

- ปัจจัยนำเข้า < I > คือ การติดตามและกระตุ้นจากรัฐบาลและจากประชาคมในท้องถิ่น ผู้กู้มีความรับผิดชอบและมีความสามารถส่งคืนเงินก็ได้ตามกำหนด

- กระบวนการ < P > การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และระบบที่ดี เช่น การทำบัญชี การพิจารณาตัดสินใจให้กู้ การติดตามทวงหนี้ ฯลฯ

- ผลผลิต < P > คือ การปล่อยยอดเงินออกให้ผู้กู้การเผยแพร่ข่าวสาร และมีการตลาดภายนอกสำหรับจำหน่ายผลผลิตของสมาชิก

2. การดำเนินกิจการของสมาชิกผู้กู้แต่ละราย

-บริบท < C > คือ ปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกผู้กู้ได้อย่างพอดีไม่มากและไม่น้อยเกินไป วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการทำกิจการของผู้กู้สามารถหาซื้อได้จากหมู่บ้านของตนเองหรือจากหมู่บ้านใกล้เคียง

- ปัจจัยนำเข้า < I > จัดหาปัจจัยนำเข้าในปริมาณที่พอดี ถ้ามากเกินไปอาจสูญเปล่าหรือเสียดอกเบี้ยสูง ถ้าน้อยเกินไปอาจต้องจัดซื้อมาเสริมทำให้เสียเวลา

- กระบวนการ < P > คือ การทำกิจการที่ถูกวิธีมีการกำหนดวิธีการปฏิบัติแต่ละขั้นตอนว่าปัจจัยนำเข้าตัวใดต้องทำอะไร และต้องสอดคล้องกันอย่างไรมีระบบ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

- ผลผลิต < P > คือ ปริมาณของผลผลิตไม่มากเกินไปที่ตลาดต้องการถ้ามีปริมาณมากเกินไปจะขายไม่หมดเป็นการสูญเปล่าของเงินทุนและคุณภาพของผลผลิตไม่สูงเกินกว่าที่ตลาดต้องการ เพราะถ้าสูงเกินจะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงไป ทางกลับกันคุณภาพของผลผลิตต่ำเกินไปลูกค้าจะไม่รับซื้อ

4. วิธีดำเนินการ

ในการติดตามประเมินผลกลุ่มเป้าหมาย คือ หมู่บ้านหนองไม้เหลือง หมู่ที่ 13 ต. หนองสาหร่าย อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา มีดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

-ข้อมูลปฐมภูมิ < Primary Data Source > เป็นแหล่งข้อมูลที่ทำสำรานิพนธ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยตรงจากการสำรวจพื้นที่หมู่บ้านหนองไม้เหลือง โดยการสัมภาษณ์ สอบถาม และจากการสังเกตรายบุคคล โดยอาศัยเครื่องมือ ในการเก็บข้อมูลคือ แบบ บร.1 - แบบ บร. 12 และได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างคำนวณหาความเข้มแข็งของหมู่บ้านอย่างน้อย 50 % ของจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน

-ข้อมูลทุติยภูมิ < Secondary Data Source > มีการติดตามประเมินผลของหมู่บ้านหนองไม้เหลืองและผู้ทำสำรานิพนธ์ได้ใช้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล คือ จากโทรทัศน์ , หนังสือพิมพ์ , ระเบียบ - กองทุนหมู่บ้าน , ห้องสมุดชุมชน แล้วนำมาศึกษา

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ < Quantitative Data > เป็นข้อมูลที่เป็นตัวเลขอย่างชัดเจนและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ เช่น รายได้ของชาวบ้าน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ฯลฯ

ข้อมูลเชิงคุณภาพ < Qualitative Data > เป็นข้อมูลที่อยู่ในลักษณะข้อความที่เขียนบรรยายความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนด แล้วสรุปผลโดยการประมวลความคิดเห็นเป็นข้อความที่จะนำไปใช้อธิบายในประเด็นที่ต้องการได้

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 5.1 ได้ทราบถึงแนวทางการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็กอย่างชัดเจน
- 5.2 ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างแท้จริง
- 5.3 ได้ทราบถึงจำนวนผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองได้นำเงินที่กู้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบาย หลักการ และ วัตถุประสงค์

นโยบาย

รัฐบาล ได้เห็นความจำเป็นของปรัชญา “ เศรษฐกิจพอเพียง ” ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน และต้องการให้ประชาชนต่อสู้กับปัญหาความยากจนและรู้จักพึ่งพาตนเอง ในสภาวะที่เศรษฐกิจของประเทศยังไม่ฟื้นตัวและกำลังตกต่ำอย่างหนัก โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเองของชุมชนหมู่บ้าน จนเกิดความเข้มแข็งในชุมชนหมู่บ้านดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายเร่งด่วนมากระตุ้นเศรษฐกิจและได้แสดงการต่อรัฐสภาถึงการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยการจัดสรรเงินให้หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการสร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนและก่อให้เกิดธุรกิจขนาดเล็กในครัวเรือน ซึ่งเป็นสิ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่กำลังต้องการอยู่ในขณะนี้และนับเป็นความก้าวหน้าอีกประการหนึ่งสำหรับการพัฒนาประเทศ

หลักการ

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาและหลักการสำคัญในการเสริมสร้างจิตสำนึกร่วมกันขอประชาชนในการเป็นเจ้าของกองทุนที่จะต้องร่วมกันบริหารจัดการโดยประชาชน เพื่อประชาชน และยังเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ทราบนโยบาย กลไก แนวทางการบริหารจัดการกองทุนของตนเอง และเป็นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการและบริหารจัดการกองทุน เริ่มจากการร่วมกันรับรู้ ร่วมคิด ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมสร้างกองทุนไปสู่ความยั่งยืนต่อไป เอกชนและประชาชนภายในชุมชนท้องถิ่น ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับอำเภอ รวมทั้งระดับจังหวัด และระดับประเทศและเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานของประเทศอีกด้วย

วัตถุประสงค์

นโยบายหลักข้อสำคัญ เป็นนโยบายที่เป็นรูปธรรมของรัฐบาล ยุคปัจจุบันที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชน สำหรับการลงทุน เป็นการสร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน เงินอยู่ในหมู่บ้านหมุนเวียน

ไปในมือของชาวบ้านในแต่ละครอบครัว เพื่อนำไปใช้ในการผลิตในภาคต่าง ๆ โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินกู้ในระบบ รวมทั้งส่งเสริมและให้ความรู้แก่หมู่บ้านและชุมชนให้มีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง ด้วยการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป็นตัวแทนในการบริหารจัดการกองทุน อีกทั้งยังเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่มใหม่ ๆ เพื่อการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยให้ประชาชนรู้จักคิดเป็นทำเป็นและรู้จักตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเองตามแนวปรัชญา “ เศรษฐกิจพอเพียง ” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และกองทุนหมู่บ้านยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นเศรษฐกิจจากฐานรากของประเทศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ทุกครอบครัวในหมู่บ้านและชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

2. ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 โดยในการทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้แนวทางนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติดังกล่าว เป็นหลักในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11< S > แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2544 โดยความเห็นชอบของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2544 โดยความเห็นชอบของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2544 โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงได้วางระเบียบไว้ โดยรัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้อำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในการวางนโยบายและแผนงานในการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งระเบียบนี้มีผลให้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2544 หรือ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

2.1 หมวด 1 เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ < กทบ. > ประกอบด้วย
 ประธาน 1 คน ซึ่งนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
 เป็นประธาน รองประธาน 3 คน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงการคลังและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธาน
 ตามลำดับ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 10 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานประมา
 เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย
 ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัด
 กระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน
 ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและมีเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการ
 และเลขาธิการ โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี การประชุมของคณะ
 กรรมการต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์
 ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดและคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย การจัดตั้งและ
 แนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและกองทุน เป็นต้น ซึ่งคณะกรรมการที่ได้รับ
 การแต่งตั้งตามระเบียบนี้ได้เคยประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเมื่อ
 ประชุม ในการเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

2.2 หมวด 2 เกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
 เมืองแห่งชาติ

ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี กำหนด ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกอง
 ทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ในการเป็นสำนักงานเลขานุ
 การของคณะกรรมการปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการและศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
 ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน เป็นต้น

3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน หนองไม้เหล็ก ต.หนองสาหร่าย อ.ปากช่อง จ.
 นครราชสีมา

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก เพื่อให้การ
 บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการลดออม เสียสละ ใ
 ้อธรรมและเป็นไปด้วยความคล่องตัวมีประสิทธิภาพรวมทั้งเอื้อประ โยชน์แก่สมาชิกโดยรวม จึง
 เห็นสมควรกำหนดระเบียบกระดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านโดยระเบียบนี้ให้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่
 26 ตุลาคม พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป ที่ตั้งกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก บ้านเลขที่ 251 หมู่ 13 ต.
 หนองสาหร่าย อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30130 ซึ่งเป็นบ้านประธาน
 กองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก โดยในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแหล่งเงิน

ทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิกเพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ สำหรับแหล่งที่มาของกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วย เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก เงินฝาก สัจจะ เงินค่าธรรมเนียมแรกเข้าและเงินค่าหุ้นเป็นต้น คุณสมบัติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะต้อง เป็นผู้พักอาศัยอยู่ในบ้านหนองไม้เหลืองมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนวันจัดตั้งกองทุน และต้องเป็นผู้มีเงินฝากสัจจะการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหลืองนี้ถ้าบุคคลที่ ต้องการจะสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหลืองนี้ถ้าบุคคลที่ต้องการจะสมัครเข้า เป็นสมาชิกกองทุนสามารถยื่นคำขอสมัครได้ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและจะต้องเป็นผู้มีเงิน ฝากสัจจะ เมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาคุณสมบัติต่าง ๆ เรียบร้อยแล้วและเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านก็จะแจ้งให้บุคคลนั้นทราบ ให้ชำระค่าธรรมเนียม แรกเข้าค่าหุ้นและเงินฝากสัจจะนับจากวันที่ได้รับแจ้งเข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน การฟื้นฟูสภาพ การเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตามเหตุต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ ตาย ลาออก และสมาชิกมีมติให้ออก สัปดาห์ละ 2 ใน 3 ของผู้เข้าร่วมประชุม เป็นต้น โดยผู้ที่ฟื้นฟูสภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้แต่หนึ่งปีได้ครั้งเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า 1 ปี กองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหลืองนี้ ประกอบด้วยคณะกรรมการ 15 คน มีวาระ การดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี ซึ่งคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544 โดยคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ คือ บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับดูแล และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน เป็นต้น ประเภทการขอผู้ยืมเงิน สมาชิกสามารถยื่นขอผู้เงิน ให้นำไปใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน การเพิ่มรายได้และการ ลงรายจ่าย ลักษณะของโครงการต้องเป็นโครงการที่สามารถดำเนินการได้จริงมีความเป็นไปได้ ทางการตลาดและมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนวงเงินผู้ให้แต่ละรายหนึ่งต้องไม่เกิน 20,000 บาท แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกิน 50,000 บาท หลักประกันเงินกู้ ให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านจำนวน 2 คน เป็นผู้ค้ำประกันอัตราดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 12 บาทต่อปี และให้ผู้กู้ส่งคืนเงินกู้ พร้อมด้วยดอกเบี้ยภายในระยะเวลา 1 ปี ส่วนสมาชิกที่ขอผู้เงินเพื่อนำไปใช้จ่ายเกี่ยวกับการ ปรารถนาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีตามความจำเป็นหรือตามที่ คณะกรรมการเห็นสมควร วงเงินผู้ให้แต่ละรายหนึ่งต้องไม่เกิน 30,000 บาท หลักประกันเงินกู้ ให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ 2 คนเป็นผู้ค้ำประกัน จะคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 บาทต่อเดือน และให้ผู้กู้ส่งคืนเงินกู้พร้อมด้วยดอกเบี้ยภายในระยะเวลา 6 เดือน แต่ในกรณีจำเป็นผู้กู้สามารถขอ ผ่อนผันการชำระหนี้ได้ตามที่ตกลงกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและเมื่อสิ้นปีทางการบัญชี กองทุน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรดังนี้ คือ เป็นเงินปันผลค่าหุ้นใน

อัตราร้อยละสิบห้า เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในอัตราร้อยละห้าและเป็นเงินเพื่อสมทบกองทุนหมู่บ้านในอัตราร้อยละสิบ เป็นเงิน < ระเบียบฉบับสมบูรณ์อยู่ภาคผนวกที่..... >

3. หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สังกัดการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประกอบด้วย กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนซึ่งจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ตามข้อ 41 < ระเบียบฉบับสมบูรณ์อยู่ภาคผนวกที่..... > และคณะกรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนสมบูรณ์และไม่มีลักษณะต้องห้าม โดยจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ตามข้อ 17 < ระเบียบฉบับสมบูรณ์อยู่ภาคผนวกที่..... > ก่อนจะมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านหนองไม้เล็ง หมู่ที่ 13 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา นั้น ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอที่ได้รับมอบหมาย โดยการนำของ นายไพบูลย์ ปังจะ นายอำเภอลำทะเมนชัย ได้ประชาสัมพันธ์ให้หัวหน้าครัวเรือนที่เข้าร่วมการประชุมให้เข้าใจถึงแนวทางการดำเนินการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน และจัดให้มีการจัดเวทีประชาคมเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 ณ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ซึ่งมีนายประสิทธิ์ วุฒิสันเทียะ ประธานกองทุนหมู่บ้านและเป็นผู้ใหญ่บ้านหนองไม้เล็งเรียกประชุม โดยมีหัวหน้าครัวเรือนซึ่งเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นตัวแทนครัวเรือนให้เข้าร่วมประชุม และในการประชุมในครั้งนี้มีจำนวนผู้แทนครัวเรือนเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวน 50 ครัวเรือน จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 67 ครัวเรือน ซึ่งมีวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโดยให้มีผู้เสนอชื่อบุคคลที่เป็นกรรมการกองทุนและจะต้องเป็นกรรมการกองทุนและจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ มีความรับผิดชอบ เป็นคนดีของหมู่บ้าน เป็นที่ยอมรับของประชาชนและมีการรับรองด้วยจำนวน 2 คน จากนั้นให้ใช้วิธีเปิดเผยด้วยการยกมือในการลงคะแนนเสียง ผู้แทนครัวเรือนคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งเสียง หากบุคคลที่ถูกเสนอชื่อให้เป็นคณะกรรมการกองทุนได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกที่เข้าร่วมการประชุมเกินกึ่งหนึ่ง ก็จะได้รับคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งจะไปตามมติของเวทีชาวบ้าน โดยกองทุนหมู่บ้าน

บ้านบ้านหนองไม้เหลืองนี้ ประกอบด้วยคณะกรรมการ 15 คน < แบบติดตามสังเกตการณ์คัด
เลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อยู่ภาคผนวกที่.....>

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัด
ทำเพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของ
หมู่บ้านและชุมชน รวมทั้งให้ข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ตามสภาพความเป็นจริงสำหรับคณะ
กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการ
พัฒนาหมู่บ้านและชุมชนจะต้องร่วมกันเพื่อเตรียมพร้อมในด้านการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุม
ชนเมืองตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างจิตสำนึกและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ในการเป็นเจ้าของกองทุน
โดยประชาชน ในหมู่บ้านจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการและร่วมกันบริหารจัดการกองทุนของ
ตนเอง
2. เลือกสรรคนดีเป็นกรรมการกองทุน โดยการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อคัดเลือกคณะ
กรรมการกองทุนจำนวน 15 คน ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่ง
ชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
3. จัดทำระเบียบข้อบังคับ เมื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนและคณะ
กรรมการกองทุนและประชาชนจะต้องร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยว
กับการบริหารจัดการกองทุน โดยมีแนวทางและจะต้องไม่กินห้า ห้าปีรวมทั้งระยะเวลาใน
การชำระคืนเงินที่กู้ยืมทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยแต่ละต้องไม่เกินคราวละหนึ่งปี และอื่น ๆ เป็นต้น
4. การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลัก
เกณฑ์ และวิธีการบริหารจัดการกองทุนเรียบร้อยแล้วให้คณะกรรมการกองทุนและสมาชิกกองทุน
จะต้องร่วมกันดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับที่ได้วางเอาไว้ เช่น การรับสมาชิก การระดมทุน
การจัดทำระบบบัญชี การจัดระบบการตรวจสอบ การมอบหมายภารกิจ ความรับผิดชอบของคณะ
กรรมการกองทุนและอื่น ๆ เป็นต้น < แบบสำรวจขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมืองอยู่ภาคผนวกที่.....>

การบริหารเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ต้องการขอขอกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเพื่อนำไปใช้จ่าย
ในกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน การสร้างหรือเพิ่มรายได้ และการลดราย
จ่าย ต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมอย่างชัดเจนและเป็นโครงการที่มีลักษณะ

สามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาดและมีความคุ้มค่าต่อการลงทุน โดยยื่น
 ขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนโดยยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะ
 กรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนดคือ วงเงินกู้ให้แก่
 สมาชิกรายหนึ่งต้องไม่เกิน สองหมื่นบาทในกรณีที่คณะกรรมการมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใด
 เกินกว่าสองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุนจะต้องเรียกประชุมสมาชิกกองทุน เพื่อให้สมาชิกกอง
 ทุนพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท หลักประกันเงิน
 กู้ต้องให้สมาชิกกองทุนจำนวนสองคนเป็นผู้ค้ำประกันสำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของกองทุนหมู่บ้าน
 บ้านหนองไม้เหล็ก จะคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเก้าบาทต่อปี ส่วนการชำระคืนเงินเงินต้น
 พร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาหนึ่งปี ส่วนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ต้องการจะขอกู้จากกองทุน
 เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนต้องเป็นการกู้
 เฉพาะกรณีตามความจำเป็นหรือตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรโดยยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะ
 กรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
 คือ วงเงินกู้ให้แก่สมาชิกรายละไม่เกินสามพันบาท หลักประกันเงินกู้ให้ทำสัญญาเพียงอย่างเดียว
 สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็กจะคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ
 หกบาทต่อเดือน ส่วนการชำระคือเงินกู้ ให้ผู้กู้ของกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก ผู้กู้จะต้องเสีย
 ค่าปรับในอัตราร้อยละห้าสิบสตางค์ต่อวัน หรือเว้นแต่ผู้กู้จะได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี
 จากคณะกรรมการกองทุนและในกรณีที่ผู้กู้นำเงินกู้ไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำ
 ขอกู้ยืมเงินเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้ยืมเงินไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุ
 ผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าคอบ
 แทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที และให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อ
 ลงมติให้พ้นสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากวันยกเลิกสัญญาและสมาชิกซึ่งที่ประชุมมี
 มติให้พ้นจากสมาชิกภาพ ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นายอนอม อินทรกำเนต เลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ ในฐานะอนุกรรมการ
 และเลขานุการคณะอนุกรรมการอำนวยการโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุน
 หมู่บ้านและชุมชนเมืองเปิดเผยถึงวัตถุประสงค์ของการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุน
 หมู่บ้านและชุมชนเมืองว่า โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกอง
 ทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยดำเนินการคัดเลือกบัณฑิต
 ทำงานในห้องถิ่นจำนวน 74,881 คน เข้ารับการอบรมหลักสูตร “ การศึกษาระดับประกาศนียบัตร

บัณฑิต สาขาการบริหารจัดการโครงการ” จัดส่งเข้าปฏิบัติงานทุกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วประเทศ สำหรับบทบาทและหน้าที่ของบัณฑิตจะต้องทำหน้าที่ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินผลโครงการ โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงินการบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือ ซึ่งนักศึกษาจะต้องเข้าไปรายงานตัวกับหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเก็บข้อมูลสภาพหมู่บ้านหรือชุมชน เก็บข้อมูลกองทุนหมู่บ้าน โดยการทำสัมภาษณ์ การทำเวทีชาวบ้านการสังเกตการณ์ การแจกแบบสอบถาม จากนั้นนักศึกษาจะส่งแบบรายงานต่าง ๆ < บร.1 - บร.12 > พบอาจารย์นิเทศและเรียนเสริมทุกสัปดาห์รวบรวมข้อมูลทุกชิ้นทำสารนิพนธ์ต่อไป อย่างไรก็ตามได้มีการขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลกองทุนและข้อมูลศักยภาพหมู่บ้าน ให้คำสัมภาษณ์อำนวยความสะดวกในด้านสถานที่ทำงาน การลงนามปฏิบัติงานในหมู่บ้านหรือชุมชน รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำในการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ตามปรัชญาของหลักสูตรที่ให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มีการปฏิรูปการเรียนรู้ร่วมกันทั้งนักศึกษา อาจารย์ และชุมชน โดยใช้หมู่บ้านหรือชุมชนเป็นสถานที่ปฏิบัติการ โดยร่วมกันระหว่างภาครัฐและนักวิชาการของสถาบันการศึกษา ภาคองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งสรุปผลการประชุมสัมมนาและสำนักงานคณะกรรมการกองทุนจะได้นำไปกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกองทุน อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน โดยมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองได้ของกองทุนในด้านสังคมและธุรกิจ การเกิดเครือข่ายกองทุนและเครือข่ายกองทุนที่เกิดขึ้นเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน นอกจากนี้ได้กำหนดทิศทางของการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้เป็นยุทธศาสตร์หลัก การเกิดกองทุนที่ยั่งยืน โดยการขยายกองทุนเชื่อมโยงระหว่างกองทุนกับสถาบันการเงินอื่น และมีการเชื่อมประสานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยการพัฒนาระบบข้อมูล การพัฒนากลไกการประสานการดำเนินงานองค์กรและเครือข่าย การพัฒนาผู้นำและบุคลากร การขยายผลกองทุนสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนและการติดตามประเมินผล ซึ่งผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการได้แก่ บัณฑิตปฏิบัติงานทั่วประเทศทุกพื้นที่ จำนวน 74,881 คน มีรายได้และได้รับความรู้ด้านการจัดการและการประเมินผลโครงการได้ประสบการณ้จริงในถิ่นที่ มีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น คือ ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการ < Graduate Diploma in Project Management and evaluation > มีโอกาสนำหน่วยกิตที่เรียนไปเทียบโอนเพื่อศึกษาระดับปริญญาโทโดยการใช้เวลาและเงินทุนน้อยลงและอาจมีงานทำที่มั่นคง ปลอดภัยมีเงินกองทุน รวมทั้งรัฐบาลทราบผลการดำเนินงานความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคของการปฏิบัติงานตามนโยบายเรื่องกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 74,881 หมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง

และมีระบบ สามารถแก้ไขปัญหาคูเปอร์รรคได้ทันท่วงทีและนำข้อมูลการบริหารที่ประสบผลสำเร็จของบางหมู่บ้านไปเป็นตัวอย่างให้หมู่บ้านอื่น ๆ คูเพื่อขยายผลความสำเร็จต่อไปถึงประชาชนทั่วไปมีสภาพชีวิต เศรษฐกิจดี ลคปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตอันจะนำไปสู่การฟื้นฟูประเทศให้มีความเจริญมั่นคงทุก ๆ ด้าน

4. หลักการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

รูปแบบการประเมินแบบชีพพ์ โมเดล < CIPP MODEL >

จันเนียร อุษหลาย และคณะ ได้สรุป “ รูปแบบการประเมินแบบชีพพ์ โมเดล ” ในหนังสือรวมบทความทางการประเมินโครงการ < สมหวัง พิธิยานะวัฒน์ , (บรรณาธิการ) ,2544 : 221 – 234 > ดังนี้

แบบจำลองชีพพ์จะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม < Context Evaluation > เป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่วไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการและเงื่อนไขที่เป็นจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การประเมินสภาวะแวดล้อมนั้นมีลักษณะเด่นมากมายจัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่ < Macro Analylle > เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมิน การบรรยายและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมาย การประเมินสภาวะแวดล้อมทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ โดยอาศัยการวินิจฉัย และการเรียงลำดับปัญหา ให้สอดคล้องกับความต้องการและสถานการณ์
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น < Input Evaluation > เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจความเหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยคูว่า ข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่างๆ คือ ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการและการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ผลจากการประเมินปัจจัยเบื้องต้น คือ การวิเคราะห์รูปแบบของวิธีการที่ใช้ในรูปของราคาและผลกำไรที่จะได้รับ โดยการประเมินในด้านอัตรากำลัง เวลา งบประมาณและวิธีการที่ศักยภาพ การประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ข้อมูลที่จะตัดสินใจได้ว่า ควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติการอย่างไร ใช้อัตรากำลังเท่าใด วางแผนและดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินสภาวะแวดล้อมในแง่ที่ว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการทำเฉพาะนั้น ๆ และวิเคราะห์ภายในโครงการเท่านั้น

3. การประเมินกระบวนการ < Process Evaluation > เมื่อแผนดำเนินการได้รับการอนุมัติและลงมือทำ การประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียม เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ < Feedback > แก่ผู้รับผิดชอบและดำเนินการทุกลำดับขั้น การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ใหญ่ ๆ 3 ประการ คือ เพื่อหาข้อบกพร่องของกระบวนการหรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้ เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงานและเพื่อเป็นการรายงานสะสมถึงปฏิบัติการต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยมียุทธวิธีในการประเมินกระบวนการมี 3 วิธี คือ

1. แสดงให้เห็นหรือกระตุ้นเตือนถึงศักยภาพของทรัพยากรที่ทำให้เกิดความล้มเหลว
2. เกี่ยวกับการวางโครงการและการตัดสินใจก่อนวางแผนให้ผู้อำนวยความสะดวกระหว่างการค้าโครงการ
3. ยุทธวิธี ในการประเมินกระบวนการจะบอกลักษณะสำคัญใหญ่ ๆ ของโครงร่าง โครงการและปริมาณของการเกิดอะไรขึ้นจริง ๆ สารสนเทศนี้จะให้ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการกำหนดว่า ทำไมวัตถุประสงค์จึงบรรลุหรือไม่บรรลุผล

คุณค่าของการประเมินกระบวนการไม่ได้อยู่ที่ความสัมพันธ์กับการประเมินอื่น ๆ เท่านั้น แต่ภายใต้การประเมินกระบวนการสารสนเทศจะถูกระบุรวบรวมและนำเสนอเท่าที่ผู้ดำเนินโครงการต้องการสารสนเทศนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะแรก ๆ ของโครงการ

4. การประเมินผลผลิต < Product Evaluation > มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความสำเร็จ ไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดโครงการเท่านั้นแต่ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งในระหว่าง การปฏิบัติงานโครงการด้วยระเบียบของการประเมินผลผลิตคือ การกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ได้หรือไม่เกณฑ์ในการวัดความสัมพันธ์ กับวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไรเปรียบเทียบผลที่วัดมาได้ด้วยมาตรฐานสัมบูรณ์ < Absolute Criteria > หรือมาตรฐานสัมพันธ์ < Relation Criteria > ที่กำหนดไว้ก่อนและการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานการประเมินสถานะแวดล้อมการประเมินปัจจัยเบื้องต้นและ การประเมินกระบวนการด้วย

รูปแบบการประเมินแบบซีพีที โมเดล < CIPP MODEL > ของ < เมาว์ดี ราชชัยกุลวิบูลย์ศรี ,2545 : 46 – 60 > ได้สรุปความหมายของการประเมินผลว่าเป็นกระบวนการจำกัดข้อมูลที่ต้องการและการเก็บข้อมูลอันเป็นข่าวสารที่ให้ประโยชน์ในการตัดสินใจแนวทางเลือกต่าง ๆ ที่ให้ผลดีสำหรับการตัดสินใจ < Decision making >

รูปแบบจำลอง CIPP MODEL สามารถนำไปใช้ประเมินโครงการศึกษาทั่วไปได้อย่างดี เพราะประกอบด้วยการประเมินผล 4 ประเภท อันเป็นโครงสร้างของการศึกษาทั่วไปดังนี้

1. Context Evaluation การประเมินเนื้อหา เป็นการประเมินผลพื้นฐานเกี่ยวกับการค้นหาข่าวสารอันจะนำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายของโครงการ โดยนักประเมินผลจะจัดการรวบรวมข้อมูลให้กับหัวหน้าโครงการ เป็นต้นว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม สภาพการแก้ปัญหาแหล่งข้อมูล < resource > ฯลฯ ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะช่วยวางแผนโครงการให้เป็นไปตามความต้องการและจำกัดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสำหรับดำเนินโครงการ

2. Input Evaluation การประเมินตัวป้อน เป็นการประเมินผลเพื่อค้นหาตัวประกอบหรือแนวทางที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพที่จะอำนวยความสะดวกให้โครงการดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการคือ บรรลุเป้าหมายของโครงการ ตัวป้อนสำหรับการประเมินผลประเภทนี้อาจจะเป็นตัวประกอบทางด้านเงินทุน บุคลากรที่เกี่ยวข้องอาจจะเป็นผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ ทรัพยากรอื่นที่เป็นพลังในโครงการดำเนินไปสู่เป้าหมาย

3. Process Evaluation การประเมินผลกระบวนการ การประเมินผลประเภทนี้จะทำหน้าที่ต่อจาก Context และ Input evaluation เป็นการประเมินผลเพื่อค้นหาข่าวสารที่จะเป็นแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติสำหรับโครงการว่าจะดำเนินให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ได้อย่างไร นอกจากการประเมินผลประเภทนี้จะช่วยค้นหาข้อบกพร่อง แนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ระหว่างดำเนินโครงการ ถ้าเป็นโครงการที่ปฏิบัติจริง ก็จะเป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าโครงการได้ดำเนินไปตามกระบวนการที่วางไว้และบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่มีความคลาดเคลื่อนประการใด

4. Product Evaluation การประเมินผลิตภัณฑ์ วัตถุประสงค์ของการประเมินผลประเภทนี้คือ ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์จากโครงการกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างไรการประเมินผลประเภทนี้อาจอาศัยการเปรียบเทียบผลผลิตกับเกณฑ์มาตรฐาน < absolute or relative standards > ที่เลือกไว้ นอกจากนี้ อาจอาศัยรายงานการประเมินผลจากข้อมูลที่ได้จาก Context Evaluation , Input Evaluation และ Process Evaluation

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ใช้กรอบความคิดและทฤษฎี ในการประเมิน โดยใช้รูปแบบของกระประเมินแบบ ซิปป์ โมเดล < CIPP MODEL > ดังกล่าวแล้ว

เกณฑ์การวัดความสำเร็จ

ระดับหมู่บ้าน	C	I	P	P
<p>C1 = ครัวเรือนที่มีความเป็นมาของหมู่บ้าน</p> <p>C2 = สถานการณ์เศรษฐกิจของหมู่บ้าน</p> <p>C3 = สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน</p> <p>C4 = วัฒนธรรมประเพณี</p> <p>C5 = โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร</p> <p>C6 = ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มและภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>C7 = โครงการพัฒนาที่ผ่านมา</p> <p>C8 = ความเข้มแข็งของชุมชน</p>	<p>I1 = นโยบายรัฐบาล ระเบียบ แนวทางปฏิบัติจากส่วนกลางปรัชญา วัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์การประเมินความพร้อมระดับต่างๆ</p> <p>I2 = การประชาสัมพันธ์(ระดับประเทศ/ระดับจังหวัด/ระดับอำเภอ)</p> <p>I3 = คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ</p> <p>I4 = คณะกรรมการกองทุน</p> <p>I5 = การเตรียมความพร้อม/สร้างความเข้าใจให้กับคณะกรรมการกองทุน</p> <p>I6 = เงินกองทุน 1 ล้านบาท</p> <p>I7 = เงินทุนสะสมอื่นๆ</p> <p>I8 = บัญชีคอกองทุนหมู่บ้าน</p>	<p>PC1 = การทำระเบียบกองทุน(ทุกระดับ)</p> <p>PC2 = การจัดทำเอกสารเพื่อขึ้นทะเบียนกองทุน</p> <p>PC3 = ระบบบัญชีกองทุน</p> <p>PC4 = กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน</p> <p>PC4.1 = การรับสมัคร</p> <p>PC4.2 = การหมดสภาพ</p> <p>PC4.3 = ประเภทสมาชิก</p> <p>PC4.4 = ทำทะเบียนสมาชิก</p> <p>PC5 = กิจกรรมเกี่ยวกับกองทุนเงินกองทุน</p> <p>PC5.1 = การคัดเลือกผู้กู้</p> <p>PC5.2 = การทำเอกสารประกอบการกู้</p> <p>PC5.3 = การโอนเงินผู้กู้</p> <p>PC5.4 = การรับชำระหนี้</p> <p>PC6 = การส่งเสริมการใช้เงินกู้</p> <p>PC6.1 = การแนะนำวิธีทำธุรกิจ</p> <p>PC6.2 = การช่วยเหลือตลาด</p> <p>PC7 = การตรวจสอบการใช้เงินกู้</p> <p>PC8 = การทำรายงานของคณะกรรมการและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน</p> <p>PC9 = การจัดการผลประโยชน์</p> <p>PC10 = การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ โดยนักศึกษากองทุนและกิจกรรมอื่นๆ</p>	<p>PD1 = จำนวนสมาชิกกองทุน</p> <p>PD2 = จำนวนผู้กู้ได้เงินกู้</p> <p>PD3 = ยอดเงินที่ให้ผู้กู้</p> <p>PD4 = จำนวนผู้ชำระเงินกู้ตามกำหนด</p> <p>PD5 = ยอดเงินชำระคืน</p> <p>PD6 = กองทุนสะสม(ความเคลื่อนไหว)</p> <p>ณ เดือนถึงหากม</p> <p>PD7 = การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์</p> <p>PD8 = ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุนต่อบัญชี กองทุน</p> <p>PD9 = การเกิดเครือข่ายของการเรียนรู้</p> <p>PD10 = ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง</p> <p>PD11 = ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน</p>	
<p>C9 = อารีฟเดิม</p> <p>C10 = สมาชิกในครอบครัว</p> <p>C11 = สถานที่อยู่อาศัย</p> <p>C12 = รายได้ของครอบครัว</p> <p>C13 = หนี้สินของครอบครัว</p>	<p>I9 = จำนวนเงินที่ผู้ได้อนุมัติ</p> <p>I10 = จำนวนเงินที่กองทุนออกหนี้ออกจากเงินกู้</p> <p>I11 = สถานที่ในการประกอบอาชีพ</p> <p>I12 = วัสดุอุปกรณ์</p> <p>I13 = ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ</p> <p>I14 = จำนวนแรงงาน</p> <p>I15 = วัตถุประสงค์</p>	<p>PC11 = การใช้เงินกู้</p> <p>PC12 = การหาความรู้เพิ่มเติม</p> <p>PC13 = การหาตลาด</p> <p>PC14 = การทำบัญชีการใช้เงิน</p>	<p>PD12 = ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้</p> <p>PD12.1 = ผลโดยตรง</p> <p>PD12.2 = ผลโดยอ้อม</p>	

ระดับรายบุคคล (ผู้)

5. หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

5.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation)

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของโครงการพัฒนาชนบท

การมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ใช่หมายความเพียงการดึงประชาชนเข้ามาทำกิจกรรมตามที่ผู้นำท้องถิ่นคิดหรือจัดทำขึ้น เพราะแท้จริงแล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนต่าง ๆ มีกิจกรรม และวิธีดำเนินงานของตนอยู่แล้ว ประชาชนมีศักยภาพที่จะพัฒนาหมู่บ้านของตนได้ แต่ผู้บริหารการพัฒนา มักไม่สนใจสิ่งที่มีอยู่แล้ว โดยพยายามสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อให้ได้ชื่อว่า เป็นความคิดหรือโครงการของตน

รูปแบบการมีส่วนร่วม

1. การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ (Marginal Participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจไม่เท่าเทียมกัน ฝ่ายหนึ่งรู้สึกด้อยอำนาจกว่า หรือมีทรัพยากรหรือความรู้ด้อยกว่าเป็นต้น
2. การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน (Partial Participation) รัฐเป็นผู้กำหนดนโยบายลงมาว่า ต้องการอะไร โดยที่รัฐไม่มีความรู้ความต้องการของชาวบ้าน ดังนั้นมีส่วนร่วมก็เพียงแสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมบางส่วนเท่านั้น
3. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ (Full Participation) เป็นการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่การกำหนดปัญหาความต้องการตัดสินใจในแนวทางการแก้ปัญหา และความเท่าเทียมกับทุกฝ่าย

ประโยชน์การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาย่อมก่อให้เกิดการพึ่งตนเองได้ในที่สุด เนื่องจากเกิดการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา และสร้างความเจริญให้กับชุมชนหรือหมู่บ้านของตนผ่านกิจกรรมกระบวนการทำงานตามโครงการ
2. การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เป็นการสะท้อนถึงความจริงใจของรัฐที่มีต่อการสนับสนุนให้ประชาชนมีเสรีภาพในการตัดสินใจ และกำหนดชะตากรรมของท้องถิ่นของตน
3. เป็นช่องทางสะท้อนปัญหาความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่นได้ถูกต้องตรงประเด็น
4. เป็นการสร้างฉันทามติร่วมกันซึ่งจะก่อให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจ เนื่องจากเป็นการสร้างข้อตกลงที่เกิดจากการยอมรับร่วมกันภายในกลุ่ม

5. เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคล เพราะในกระบวนการมีส่วนร่วม ย่อมจะต้องมีการและเปลี่ยนความรู้และข้อคิดเห็นระหว่างกัน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นเสมือนเวทีในการเรียนรู้ที่มีประโยชน์มาก

6. เป็นการสนับสนุนการพัฒนาความรักท้องถิ่น และความรับผิดชอบต่อสังคม ให้เกิดขึ้นในพฤติกรรมของประชาชนในท้องถิ่น

7. ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของผลงาน อันเนื่องมาจากโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น ในหมู่บ้านและจำช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการดูแลและบำรุงรักษา

5.2 ความเข้มแข็งของชุมชน หมายถึง ชุมชนที่มีศักยภาพ มีความรัก ความสามัคคี ของรักภักดี ชุมชนทุกคนใฝ่เรียนรู้มุ่งพัฒนาตนเอง ให้มีพลังความคิดพลังสติปัญญา เพื่อการพึ่งพาตนเองในทุกด้านรู้จักวางแผนจัดการทรัพยากรแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ทุกคนมุ่งหวังประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ชุมชนมีเสถียรภาพ มีสันติสุขและมีคุณธรรมนำชีวิต

ลักษณะชุมชนเข้มแข็ง

นายสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541 : 14 - 17) ได้กล่าวถึง ลักษณะชุมชนเข้มแข็ง เป็น 4 ประการ คือ

1) เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ทุกคนในชุมชนร่วมเรียนรู้ชุมชนนั้นจะรู้ทันภัยเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งการเพิ่มพูนความรู้ อยู่เสมอ

2) เป็นชุมชนที่รู้จักจัดการตนเอง (Community Management) ด้วยกิจกรรม 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดกระบวนการขององค์กรของตนเอง การลงมือปฏิบัติตามแผนการประเมินผล

3) เป็นชุมชนที่มีจิตวิญญาณ (Spirituality) อาจแสดงถึงความภักดีต่อชุมชน ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ห่วงแทน มีสิ่งยึดเหนี่ยวร่วมกัน

4) เป็นชุมชนที่มีสันติภาพ (Peaceful) คนมีคุณภาพ และคุณธรรม สงบสุข จิตใจเยือกเย็น

องค์ประกอบ / ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความเข้มแข็งของชุมชน

1. การจัดการองค์กรและการบริหารจัดการ

- การจัดการองค์กรและการแบ่งหน้าที่
- การบริหารจัดการทรัพยากรและกระบวนการแผนประสานร่วมมือ

2. อุดมการณ์และวิสัยทัศน์ร่วม

- มีวิสัยทัศน์ร่วมมุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดี
- เชื่อใน ศักยภาพของคนในชุมชนและรู้จักแบ่งปัน

- ทูทางวัฒนธรรมที่สามารถเชื่อมคนในชุมชนได้

3. ทู

- ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและสำนึกเพื่อส่วนรวม
- เงิน วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่
- ภูมิปัญญาพื้นบ้านผสมผสานกับความรู้และประสบการณ์
- ทรัพยากรธรรมชาติ

4. มีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง

- ขยายกิจการและสมาชิก
- เกิดการริเริ่มโครงการใหม่ ๆ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
- ถ่ายทอดแก่คนรุ่นถัดไปเพื่อรับช่วงต่อ

5. สิทธิและอำนาจต่อรองทางการเมือง

- สิทธิในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่น
- อำนาจในการกำหนดยุทธศาสตร์ของชุมชนและต่อรองกับภาครัฐหรือนายทุน

6. เครือข่ายความร่วมมือ

- มีความหลากหลายทั้งกิจกรรม / องค์กร
- เกิดความร่วมมือเพื่อกิจกรรมสาธารณะและมีอำนาจต่อรอง
- เกิดการติดต่อสื่อสารแนวราบ (เป็นสาธารณะ)

7. การยอมรับจากสังคมภายนอก

- เกิดการยอมรับขององค์กรภายนอก
- ชุมชนเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองพร้อมถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ชุมชนอื่น

กระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 พัฒนาทรัพยากรบุคคล

- เตรียมคน ผู้นำ
- ประชาชน
- คุณภาพ คู่กับคุณธรรม
- มีกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ขั้นที่ 2 การกำหนดประเด็นปัญหาของชุมชนและการพัฒนาทางเลือกเพื่อดำเนินกิจกรรม

- จัดเวทีประชาคม
- ร่วมค้นหา ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตาม ร่วมวางแผน

- ร่วมประเมินผล ร่วมหาผู้นำ
- รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้แก่ รู้ก่อน รู้เก็บ
- เลือกกิจกรรมแบบองค์รวม

ขั้นที่ 3 ดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน

- ลักษณะเป็นแนวราบ
- มีเป้าหมายร่วมกัน
- รวมพลังกัน
- จัดการร่วมกัน
- เสริมพร้อมกัน

ขั้นที่ 4 ขยายเครือข่ายความร่วมมือ

- ประสานงาน
- แลกเปลี่ยน
- เรียนรู้
- สร้างกระบวนการร่วมในนโยบาย

5.3 เครือข่ายองค์กรการเรียนรู้

การบริหารการพัฒนาชนบทเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ในที่นี้พิจารณาเครือข่ายในแง่ของความหมายที่เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของคนกลุ่มหนึ่งที่มีมุ่งสร้างความสัมพันธ์ต่อกันและกัน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนชนบทท้องถิ่น อาจมีลักษณะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้และอาจมีรูปแบบหรือแบบแผนที่คงทนถาวรหรือไม่ก็ได้ สิ่งสำคัญก็คือ เครือข่ายความร่วมมือเป็นผลลัพธ์ของความพยายามและการกระทำร่วมกันของหลายฝ่ายเพื่อสร้างความสัมพันธ์กันโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน จากแง่มุมนี้ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของเครือข่าย บทบาทหน้าที่และลักษณะของเครือข่ายมีความมุ่งมั่นร่วมกัน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า เครือข่ายความร่วมมือขององค์กรชุมชนและองค์กรพัฒนาเกิดจากการรับรู้ร่วมกันในหมู่ผู้องค์กรชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งสถาบันการศึกษาซึ่งลักษณะเครือข่ายองค์กรชุมชน มีดังนี้

1. มีข้อจำกัดและอุปสรรคในการเข้าถึงความรู้ ประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ในมือของหน่วยงานองค์กรอื่น ซึ่งถ้าไม่ได้ข้อมูลความรู้ดังกล่าวจะมีผลต่อผลงานและการทำงานของแต่ละองค์การสมาชิก

2. ความจำเป็นที่ต้องร่วมกันทำความเข้าใจสภาพปัญหาการพัฒนาซับซ้อนอย่าง เป็นองค์รวมและรวบยอด (Comprehensive) และการกำหนดทางเลือก ใหม่ ๆ ของการพัฒนา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาของชุมชนระดับรากหญ้า
3. ความปรารถนาที่จะผลักดัน แนวทางการพัฒนาใหม่ และการมีส่วนร่วมใน การกำหนดนโยบายการพัฒนาในระดับชาติ

5.4 ประชาคม (Civic Assembly or Civic Forum)

ประชาคมเป็นกระบวนการของการรวมตัวกันของกลุ่มองค์กรประชาชน เพื่อร่วมกันคิด และร่วมกันกำหนดทิศทาง แนวทางของการพัฒนาและร่วมสนับสนุนดำเนินงานกับหน่วยงานองค กร ภาครัฐและภาคส่วนอื่น ในการพัฒนาของพื้นที่ในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับประเทศ ภูมิภาค จังหวัดไปจนถึงระดับหมู่บ้าน

ประชาคมมีลักษณะทั้งที่ เป็นนามธรรมและรูปธรรม

ในเชิงนามธรรม ประชาคม คือความเป็นชุมชน ความรู้สึกผูกพันร่วมกันว่ามี ความเป็นพลเมือง มีความตระหนักดีในหน้าที่และถือว่ามีควมรับผิดชอบร่วมกันที่จะทำการใด ๆ เพื่อที่จะดำรงอยู่ร่วมกันอย่างมั่นคงและยั่งยืนในพื้นที่หนึ่ง

ในเชิงรูปธรรม ประชาคมเป็นกลไก หรือ กระบวนการทางการเมือง และทาง สังคมวัฒนธรรมของภาคประชาชนหรือประชาสังคมที่ถืออำนาจสนับสนุนส่งเสริมให้มีการสื่อ สารและการหล่อหลอมสร้างสรรค์วิสัยทัศน์ร่วมกันของผู้คนกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่หนึ่ง

ในภาคนโยบายวิทยวัฒนธรรม ถือได้ว่าประชาคมเป็นรูปแบบหนึ่งขององค์กร สังคม (Social Organization) ประชาคมเป็นช่องทางหนึ่งที่ภาคประชาชนใช้ เพื่อแสดงออกถึง ความเป็นพลเมืองมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ตัดสินใจกำหนดนโยบาย แนวทาง กิจกรรมการพัฒนาใน พื้นที่หนึ่ง

5.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง การพัฒนาที่ตรงกับความ สันองการตามความจำเป็นในปัจจุบัน และสามารถรองรับความต้องการ และ / หรือ ความจำเป็นใน อนาคตได้ด้วย นอกจากนี้จะต้องครอบคลุมมาตรการ การรักษามรดกทางทรัพยากร ปกป้องสิ่ง แวดล้อม ทั้งในระดับท้องถิ่น การพัฒนาที่ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นอย่างแท้จริง ภายใน ระบบนิเวศน์วิทยาที่สามารถรองรับการดำเนินชีวิตต่อไป ทั้งนี้ต้องควบคู่ไปกับระบบเศรษฐกิจ อยั่งยืน ซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่มุ่งรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติด้วยการ ปรับตัวยกระดับความรู้ ปรับปรุงองค์กร ปรับประสิทธิภาพทางเทคนิคและชาวปัญญา

สรุป การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง รูปแบบการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรที่มีการจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างเหมาะสมไม่ก่อให้เกิดภาวะความเสี่ยงแก่คนรุ่นหลัง

หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา
2. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวทางในการดำเนินงาน
3. เน้นการพัฒนาความคิด จิตสำนึก ความรับผิดชอบร่วมกันมากกว่าการพัฒนา

5.6 ธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหรือองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจกรรมและ / หรือช่วยดำเนินงานบางส่วนหรือทั้งหมด โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ มีการเรียนรู้และการจัดการร่วมกันเพื่อดำเนินการในกิจกรรมการผลิต การแปรรูป การค้า และการบริการที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน อันนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดี และการพัฒนาที่ยั่งยืน

ลักษณะธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนเป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนในระยะเริ่มต้นไม่มากนัก หากแต่เน้น การสร้างงานในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นเป็นหลัก รายได้จากการขายอาจไม่จำเป็นต้องสูงนักในระยะเริ่มแรก โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ทุกคนสามารถอยู่ได้เป็นสำคัญ ธุรกิจชุมชนโดยทั่วไปมีลักษณะดังนี้

1. เป็นธุรกิจขนาดเล็ก มีความคล่องตัวในการบริหาร
2. รายได้จากยอดขายในระยะเริ่มต้นไม่มากนัก
3. ต้นทุนในการดำเนินการต่ำ
4. การติดต่อ และการให้บริการกับลูกค้าเป็นไปอย่างใกล้ชิด
5. การเริ่มต้นธุรกิจทำได้ง่าย

ประเภทธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนก็เหมือนกับธุรกิจทั่วไปที่มีการจัดแบ่งธุรกิจออกเป็นประเภทตามการประกอบกิจการ 4 ประเภท คือ

- 1) ธุรกิจการผลิต
- 2) ธุรกิจค้าปลีก
- 3) ธุรกิจค้าส่ง
- 4) ธุรกิจบริการ

ความสำคัญของธุรกิจชุมชน

- 1) เปิดโอกาสให้มีการประกอบการ
 - 2) ก่อให้เกิดการว่าจ้างงาน
 - 3) ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม
 - 4) สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน
- ยุทธศาสตร์ที่เป็นลักษณะพิเศษของประเทศไทย

5.7 ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

การทำบัญชีและรายงาน

ให้จัดทำบัญชีและรายงานแยกเป็น 2 ชุด ตามกิจกรรมของกองทุน คือ กิจกรรมกองทุน 1 ล้านบาท และกิจกรรมเงินออมของสมาชิกกองทุน ทุกครั้งที่มีการรับจ่ายเงินให้บันทึกควบคุมให้ถูกต้องครบถ้วนเพื่อประโยชน์ ดังนี้

1. เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่รับผิดชอบบริหารจัดการเงินกองทุนใช้ควบคุมการรับ – จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
2. เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ประจำเดือนและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ให้สมาชิกและสำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติในการติดตามผลการดำเนินงาน
3. เพื่อจัดทำรายงานการเงินประจำปี แสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุนส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดตรวจสอบและรายงานผลให้คณะกรรมการทราบพร้อมกับประกาศเปิดเผยให้ประชาชนและสมาชิกทราบ

วิธีการทำบัญชีกองทุน สำหรับกิจกรรมกองทุน 1 ล้านบาท

การจัดทำบัญชีอย่างน้อยต้องมีสมุดบัญชี ทะเบียน และรายงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สมุดบัญชี เป็นสมุดบัญชีที่ใช้บันทึกรายละเอียดการรับ และการจ่ายเงินกองทุน ประกอบด้วย

1.1 สมุดบัญชีรับเงินกองทุน 1 ล้านบาท การรับเงินทุกกรณีจะต้องนำมาลงบัญชีในสมุดบัญชีรายรับ เพื่อบันทึกควบคุมการรับเงินทุกประเภทเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์

1.2 สมุดบัญชีรายจ่ายเงินกองทุน 1 ล้าน การจ่ายเงินทุกกรณีจะต้องนำมาลงบัญชีในสมุดบัญชีรายจ่าย เพื่อบันทึกควบคุมการจ่ายเงินสดและการจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือโอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารกองทุนให้กับผู้รับ หรือผู้มีสิทธิ

วิธีการทำบัญชีกองทุน สำหรับกิจกรรมเงินออมของสมาชิกกองทุน

การจัดทำบัญชีอย่างน้อยต้องมีสมุดบัญชี ทะเบียน และรายงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สมุดบัญชี เป็นสมุดบัญชีที่ใช้บันทึกรายละเอียดการรับและการจ่ายเงินกองทุน ประกอบด้วย

- 1.1 สมุดบัญชีรายรับกองทุน (เงินออม) การรับเงินทุกกรณีจะต้องนำมาลงบัญชีในสมุดบัญชีรายรับ เพื่อบันทึกการรับเงินทุกประเภท เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์
- 1.2 สมุดบัญชีรายจ่ายเงินกองทุน (เงินออม) การจ่ายเงินทุกกรณีจากกองทุนเงินออมจะต้องนำมาลงบัญชีในสมุดบัญชีรายจ่าย เพื่อบันทึกควบคุมการจ่ายเงินสด และการจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือการโอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของกองทุนให้กับผู้รับหรือผู้มีสิทธิ

2. ทะเบียน ประกอบด้วย

- 2.1 ทะเบียนคุมค่าขอู้ ใช้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้มาขึ้นค่าขอู้ (ตามแบบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนด) เพื่อสรุปวงเงินที่ขอู้ และวงเงินที่คณะกรรมการกองทุนอนุมัติให้กู้แต่ละเดือน แต่ละปี
- 2.2 ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว ใช้บันทึกควบคุมลูกหนี้เงินกู้รายตัว เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและติดตามหนี้ โดยแสดงรายละเอียดต่าง ๆ ของลูกหนี้ เช่น วงเงินกู้การรับชำระหนี้และยอดเงินคงเหลือ

ทั้ง 2 ทะเบียนข้างต้น ให้ใช้รูปแบบและวิธีการบันทึกคุมลูกหนี้เช่นเดียวกันทั้งที่เป็นการกู้จากเงินกองทุน 1 ล้านบาท หรือจากกองทุนเงินออมทรัพย์ของสมาชิก

2.3 ทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะ / ค่าหุ้น / เงินรับฝากรายตัว

ใช้บันทึกควบคุมเงินที่สมาชิคนำมาฝากไว้กับกองทุนหมู่บ้านเพื่อเป็นเงินออมตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและตรวจสอบกับยอดเงินฝากธนาคาร และการจ่ายคืนให้สมาชิก

2.4 ทะเบียนคุมทรัพย์สินที่รับเป็นค่าหุ้น / บริจาค

ใช้บันทึกรายละเอียดทรัพย์สิน ที่สมาชิกขอชำระเป็นค่าหุ้น แทนเงินแต่จะไม่มีกรบันทึกรับในสมุดรายรับจนกว่าจะมีการจำหน่ายทรัพย์สินนั้นจริง ๆ หรือทรัพย์สินที่ได้จากการรับบริจาคโดยปราศจากภาระผูกพัน

รายการการเงิน ประกอบด้วย

1. รายงานรายได้ค่าใช้จ่าย ประจำเดือน / ประจำปี เป็นรายงานที่แสดงผลการดำเนินงาน
2. รายงานงบดุลประจำเดือน / ประจำปี เป็นรายงานที่แสดงฐานะการเงินของกองทุน ณ วันใดวันหนึ่ง พร้อมรายละเอียดประกอบงบดุล

รายงานทั้ง 2 รายงาน ให้จัดทำแยกชุด สำหรับกิจกรรมกองทุน 1 สัปดาห์และกิจกรรมเงินออมของสมาชิก เพื่อส่งธนาคารออมสิน กิจกรรมละ 1 ชุด และเก็บรักษาไว้ที่สำนักงาน 1 ชุด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

1. วิธีการประเมิน

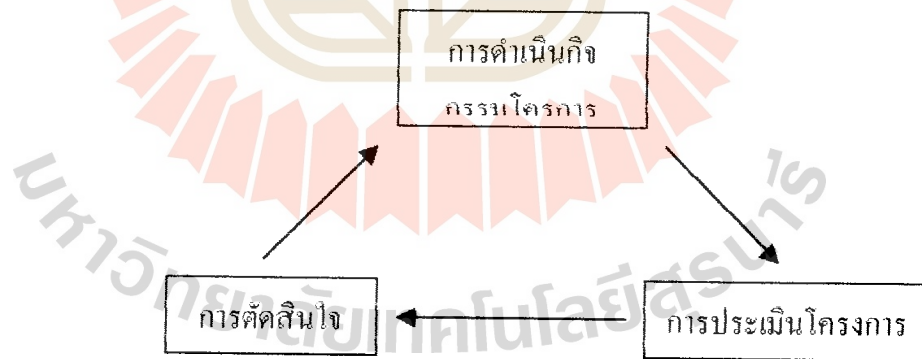
รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้คือ ซิปป์ โมเดล (CIPP MODEL) ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่ง ประกอบด้วย การประเมิน 4 องค์ประกอบ ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล < ผู้รู้ > ดังนี้

1.1 การประเมินสถานะแวดล้อม < Context Evaluation > เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล < ผู้รู้ >

1.2 การประเมินปัจจัย < Input evaluation > เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้านทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล < ผู้รู้ >

1.3 การประเมินกระบวนการ < Process Evaluation > เน้นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล < ผู้รู้ >

1.4 การประเมินผลผลิต < Product Evaluation > เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุนทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล < ผู้รู้ >

แผนภูมิ 3.1 ความเกิดขึ้นฐานการประเมินของสตฟเฟิลบีม

สตฟเฟิลบีม ได้จำแนกขั้นตอนของการประเมินเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหารนอกจากนี้จะ

ขอเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมินดังนี้

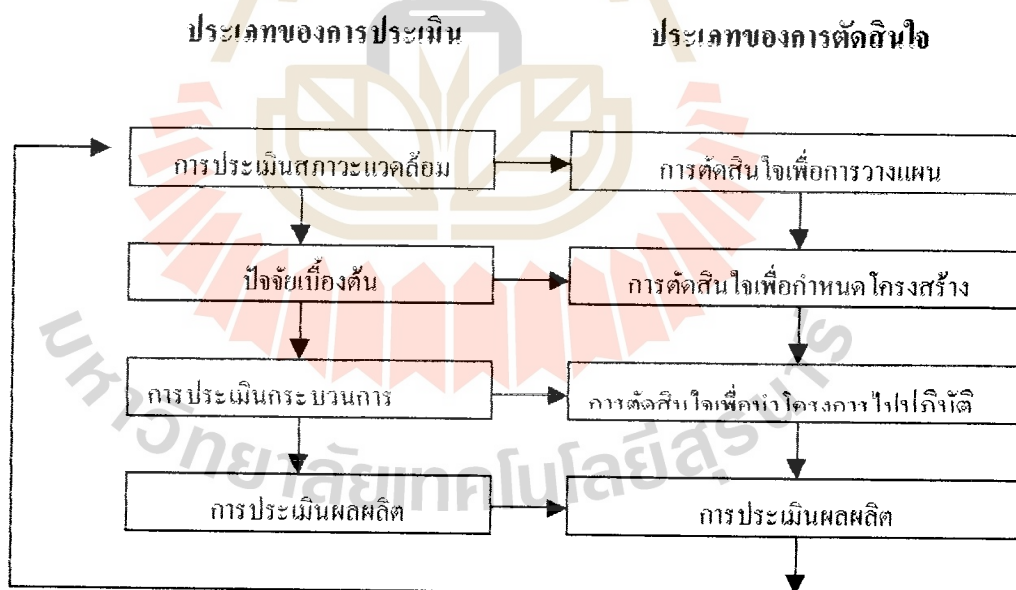
1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน < Planing Decisions > เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ < Structuring Decision > เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้นที่ได้นำไปใช้ในการกำหนด โครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ < Implenentiog Decision > เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการเพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ < Recycling Decision > เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ สัมเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

และสตัฟเฟิลบีม ได้นำเสนอแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจและประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ ดังแผนภูมิ คือ

แผนภูมิ 3.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจของสตัฟเฟิลบีม < Stufflebeam >

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร < Population > หมายความว่า กลุ่มทั้งหมดของสิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัย ซึ่งอาจเป็นบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร หน่วยงานปกครอง เช่น จังหวัด อำเภอ เป็นต้น หรืออาจเป็นสิ่งมี

ชีวิต หรือไม่มีชีวิต เช่น วัตถุ หิน แร่ธาตุต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะที่ผู้วิจัยสามารถมองเห็นและรับรู้ได้ ประชากรของการวิจัยจะมีลักษณะเป็นอย่างไรอย่างใดอย่างหนึ่ง ย่อมขึ้นอยู่กับเรื่องที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา และวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นสำคัญ

ประชากรแบ่งออก เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. **ประชากรแบบจำกัด < Finite Population >** คือ ประชากรที่สามารถเจนนับจำนวนประชากรได้ทั้งหมดว่ามีจำนวนที่แน่นอนเท่าใด

2. **ประชากรแบบไม่จำกัด < Infinite Population >** คือ ประชากรที่ไม่สามารถนับจำนวนประชากรออกมาได้ทั้งหมดว่ามีอยู่เป็นจำนวนที่แท้จริงเท่าใด การกำหนดขอบเขตของประชากรเพื่อการวิจัยจะมีความกว้างมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับขอบเขตการวิจัยที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ การกำหนดของเขตการวิจัยกว้างจะส่งผลทำให้ขอบเขตของประชากรกว้างตามไปด้วย การกำหนดของเขตของการวิจัยให้กว้างหรือแคบมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะนำไปใช้

การกำหนดประชากร คือ หน่วยการวิเคราะห์ < Unit of Analysis > หน่วยการวิเคราะห์ ต้องมีความสัมพันธ์ลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษาก็คือ ถ้าประชากรเป็นบุคคลหน่วยการวิเคราะห์จะต้องเป็นบุคคล ถ้าประชากรเป็นหน่วยงาน หน่วยการวิเคราะห์จะต้องเป็นระดับองค์กรหรือหน่วยงานด้วย โดยใช้วิธีการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างหน่วยงานต่าง ๆ มาศึกษาแม้ว่าบางครั้งอาจจะต้องไปเก็บรวบรวมข้อมูลหรือสอบถามหรือสัมภาษณ์จากบุคลากรของหน่วยงานที่ได้ถูกเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง < Sample or Sampling Group > หมายถึง กลุ่มที่ถูกเลือกจากประชากรขึ้นมาเป็นตัวอย่าง เพื่อใช้เป็นตัวแทนของประชากรในการศึกษา ดังนั้น กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนของประชากรที่จะนำมาใช้ในการศึกษา ผลการศึกษาที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างย่อมเป็นผลการศึกษาจากประชากรด้วยเช่นกัน กลุ่มตัวอย่างมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากร
2. ขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร

องค์ประกอบที่ 2 จะมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการสุ่มตัวอย่างแล้วได้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถเป็นแทนของประชากรได้จะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสรุปผล ทั้งนี้เพราะได้กลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะใช้โดยวิธีใด เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยอาจทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนั้น การสรุปผลจะทำการพรรณนาและอธิบาย บนพื้นฐานของข้อค้นพบที่มากคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย รวมถึงการสรุป

ผลเชิงอนุมานกลับไปเพื่ออธิบายคุณลักษณะของประชากรที่จะเกิดความคลาดเคลื่อนตามไปด้วย

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรเพื่อใช้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรสำหรับใช้ในการศึกษาจึงเป็นวิธีการที่ดีที่จะนำมาใช้กันมากวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น < Probabilty Sampling >

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น < Non Probability Sampling > เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ทุกหน่วยของประชากรมีโอกาสถูกเลือกไม่เท่าเทียมกันและไม่สามารถกำหนดหรือประมาณค่าโอกาสที่ใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างได้

กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมินได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบ้านหนองไผ่เหลือง ต.หนองสาหร่าย อ. ปากช่อง ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่างๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งจำแนกได้ดังนี้

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 15 คน
- สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 67 คน
- สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน 34 คน
- สมาชิกทั่วไป	จำนวน 196 คน
- ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุน	จำนวน - คน
- ผู้นำชุมชน ผู้นำวิโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน 12 คน
- ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	จำนวน 15 คน

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ

ตัวชี้วัดบริบท หมายถึง ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมของหน่วยระบบ A เป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน, ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

อื่น และตัวบ่งชี้อื่น ๆ ในแบบ บร.1

ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือ ตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ความยากจนของประเทศ
2. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม < SMEs >
3. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
4. สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

5. ความเคียดแค้นและการเป็นหนี้สินของประชาชน
6. บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท เรียกว่า ความล่มสลายของท้องถิ่นชนบท
7. ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ
8. อื่น ๆ

3.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านชุมชน สภาพป่าและหนองน้ำ สภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้าน / ชุมชนและตำบลอื่น ๆ ตัวชี้บริบทระดับท้องถิ่นหรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบด้วย ตัวแปร ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน / ชุมชน
2. สภาพปัจจุบัน
3. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน / ชุมชน
4. ด้านวัฒนธรรม
5. ข้อมูลด้านอื่น ๆ เช่น

5.1 ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ เช่น การมีหนี้สินของชาวบ้าน การมีที่ทำกินของตนเอง การเช่าที่ทำกิน การมีทัศนคติอยากได้สิ่งนั้นสิ่งนี้เงินต้องขายทรัพย์สินเดิมหรือผู้หรือยืมสิน การตลาดสำหรับผลผลิต และระดับฐานะทางการเงินหรือสินทรัพย์

5.2 วัฒนธรรมประเพณี หรือแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เด่น ๆ ของชุมชน / ท้องถิ่น

5.3 ลักษณะบางประการที่เป็นศักยภาพในด้านดี ซึ่งจะเอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้แก่ชุมชน เช่น ความสามัคคี ความขยันการมีแหล่งท่องเที่ยว การมีแหล่งอาหาร เป็นต้น

5.4 ลักษณะบางประการที่สื่อแสดงถึงความไม่เข้มแข็งของชุมชน / ท้องถิ่น เช่น การละทิ้งถิ่น การแตกแยกของครอบครัว ความไม่สามัคคีโรกภัยประจำท้องถิ่น เป็นต้น

จากกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัดแหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบทของหน่วยระบบ < Context > ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ < Input > กระบวนการของหน่วยระบบ < Process > และผลผลิตของหน่วยระบบ < Product > ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล < ผู้ใช้ > ดังที่ผู้ทำสารนิพนธ์จะขอนำเสนอ ดังนี้

การประเมินบริบท มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C1 – ประวัติความเป็นมาหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ที่มาของชื่อหมู่บ้าน / ชุมชน 2. คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้าน อพยพมาจากที่ไหนและเหตุใดจึงอพยพมา 3. สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านมีสภาพอย่างไร 4. อาชีพเดิม < อาชีพหลัก / อาชีพรอง > คืออะไร 5. อาชีพใหม่ที่เกิดขึ้น 6. การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค มี พ.ศ.ใด < ถนน, ไฟฟ้า, ประปา > 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน 3. ผู้นำกลุ่มอาชีพ 4. ชักมุลที่มีการบันทึกไว้แล้ว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร
C2 – สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2. อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น 3. แผนที่หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลจากเอกสาร 2. หมู่บ้าน 3. ผู้นำชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาจากเอกสาร 2. การสังเกต 3. การสัมภาษณ์
C3 – สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน 2. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 3. จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย 4. จำนวนและประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน 5. จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 6. โรงเรียนในหมู่บ้าน < จำนวนครู/นักเรียน > 7. โรคที่เจ็บป่วย 8. สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. สถานีอนามัยตำบล 3. โรงเรียน 4. เกษตรตำบล 5. หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. การสัมภาษณ์

ตาราง 3.1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C4 – วัฒนธรรมประเพณี	1.จำนวนวัด / โบสถ์ 2.จำนวนพระ/เณร/บาทหลวง 3.ภาษาพื้นบ้าน 4.ประเพณีที่สำคัญ 5.ความเชื่อด้านต่าง ๆ	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโส 3. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. การสังเกต
C5 – โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากร	1.จำนวนและสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า ,ประปา ,โทรศัพท์ ,หอกระจายข่าวสภาประชาคม 2. จำนวน และ สภาพทรัพยากรเช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ ฯลฯ	1. ผู้นำชุมชน 2. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. การสังเกต
C6- ผู้นำชุมชนการรวม กลุ่มและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.ประเภทผู้นำที่เป็นทางการ และ ไม่เป็นทางการ 2.กลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน(จำนวน สมาชิก,ทุนของ กลุ่ม, กิจกรรม กลุ่ม,ปีก่อตั้ง) 3.ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ	1. ผู้นำชุมชน	1. การสัมภาษณ์ตามแบบ บร.1
C7 – โครงการพัฒนาที่ ผ่านมา	1.โครงการของภาครัฐ 2.โครงการของภาคเอกชน 3.โครงการที่ชาวบ้านทำขึ้น เอง < ชื่อโครงการ / กิจกรรม ของโครงการ >	1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3. ข้อมูลที่บันทึกไว้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. การสังเกต
C8 - ความเข้มแข็งของชุมชน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องกันทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้ เพิ่มเติม 6. อาชีพที่เลี้ยงครอบครัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่นรักใคร่ ปรองดอง	1. ชาวบ้าน	1. การสัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 ครั้งที่ 1

ตาราง 3.1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	8.การรวมกลุ่ม 9.การประชุม / เสวนา สมาคมนอ 10.การช่วยเหลือผู้คือย โอกาส		
ระดับรายบุคคล			
109 - อาชีพเดิม	1.อาชีพหลัก / รอง 2.ผลการประกอบอาชีพเดิม < เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่ > 3.ปัญหาอุปสรรคในการ ประกอบอาชีพ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการอนุมัติ เงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
110 - สมาชิกในครอบครัว	1.สมาชิกในครอบครัวและ รายละเอียด เช่นอายุ สถาน ภาพสมรส .การศึกษา ฯลฯ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการอนุมัติ เงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
111 - สภาพการอยู่อาศัย	1.มีบ้านเป็นของตนเองหรือไม่ถ้าไม่มีพักอาศัยอย่างไร	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการอนุมัติเงิน กู้	1.การสัมภาษณ์ 2.สังเกต
112 - รายได้ของครอบครัว	1.รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 2.ความเพียงพอของรายได้ ต่อรายจ่าย	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการอนุมัติเงิน กู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
113 - หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	1.จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้ เงินกองทุน 2.สาเหตุของการมีหนี้สิน 3.แหล่งเงินกู้	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการอนุมัติ เงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 3.1 ต่อ

การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
I 1 - นโยบายระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1.รายละเอียดของระเบียบ สำนักนายกฯ 2. รายละเอียดของระเบียบ กองทุนฯ	1. ระเบียบสำนัก นายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่ง ชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
12 - การประชาสัมพันธ์	1. ช่วงเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์ 2. คีอในการประชาสัมพันธ์ 3. เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำหมู่บ้าน / ชุม ชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 4. ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน 5. เอกสารประชาสัมพันธ์	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาเอกสาร
13 - คณะอนุกรรมการ	1. จำนวนคณะอนุกรรมการ 2. องค์ประกอบคณะ อนุกรรมการ 3. กัตส่วนกรรมการภาค ประชาชน 4. การปฏิบัติหน้าที่คณะ อนุกรรมการระดับอำเภอ	1. พัฒนาชุมชน 2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
14 - คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การพ้นจากตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการดำรง ตำแหน่ง	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ ปร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตาราง 3.1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I5 - การเตรียมความพร้อมการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน		1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร.3 , บร.92. สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
I 6 -เงินกองทุน 1 บ้านบาท		1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. การสัมภาษณ์
I7 - เงินทุนสะสมอื่น ๆ		1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. การสัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I8 - บัญชีคัดกองทุน		1. บัญชีคัดกองทุนหมู่บ้าน 2. คู่มือนักศึกษา	1. ศึกษาด้วยตนเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล			1. สัมภาษณ์ตามแบบ
I 9 - จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ		1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	บร.11 1. สัมภาษณ์ตามแบบ
I 10 - จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้		1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I11 - จัดอุปสงค์การกู้เงินตามโครงการ		1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
I 12 - สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ		1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์

ตาราง 3.1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I 13 – ความรู้และทักษะ ในการประกอบอาชีพ	1. วิธีการในการเตรียมความพร้อม	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงิน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร 11
I 14 – จำนวนแรงงาน	2. เนื้อหาในการเตรียมความพร้อม	กู้	2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
	3. จำนวนครั้งในการเตรียมความพร้อม	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงิน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11
	4. หน่วยงาน / องค์กรที่ทำหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม	กู้	2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
	1. วันที่ได้รับอนุมัติ		
	2. การเก็บรักษาเงิน		
	1. ประเภท / จำนวน / ที่มา และการเก็บรักษาเงิน ทุน สะสมอื่น ๆ		
	1. ประวัติส่วนตัวชื่อ วุฒิการศึกษา, อายุ, เพศ, ภูมิลำเนา, สถานภาพ		
	2. บทบาทหน้าที่		
	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ		
	1. จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้		
	2. ที่มาเงินกู้		
	1. วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ		
	1. สถานที่ในการประกอบอาชีพ		
	2. วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ		
	3. วัตถุดิบในการประกอบ		

การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.3

ตาราง 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PC 1 – การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2.ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3.ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน
PC 2 – การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน	1.กระบวนการในการจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน 2.ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3.ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์
PC 3 - ระบบบัญชีกองทุน	1.จำนวนบัญชีที่จัดทำ 2.ชื่อบัญชี เช่น บัญชี ลูกหนี้ บัญชี คุลเงินตั้งจะ 3.ความเป็นปัจจุบัน 4.ผู้จัดทำ 5.ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีกองทุน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC 4 - กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน			
PC 4.1 - การรับสมัคร	1.ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2.ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล 3.ขั้นตอนการรับสมัครและเหตุผล 4.คุณสมบัติผู้สมัครและเหตุ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบ กองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2.สัมภาษณ์ จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3.ศึกษาจากเอกสาร

ตาราง 3.3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	ผล 5.ปัญหาอุปสรรค		
PC 4.2 - การหมดสมาชิกภาพ	1.การหมดสมาชิกภาพและเหตุผล	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2.สัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3.ศึกษาจากเอกสาร
PC 4.3 - ประเภทสมาชิก	1.การกำหนดประเภทสมาชิกและเหตุผล		
PC 4.4 - การทำทะเบียนสมาชิก	1.ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ 2.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC 5 - กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน			
PC 5.1 - ขั้นตอนการขอกู้	1.ขั้นตอนในการขอกู้ 2.เอกสารประกอบการขอกู้ 3.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3.ระเบียบ กองทุนหมู่บ้าน 4.เอกสาร โครงการขอกู้	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC 5.2 - การคัดเลือกผู้กู้	1.หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2.วิธีการคัดเลือกและเหตุผล 3.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุน ทุน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC 5.3 - การโอนเงินให้ผู้กู้	1.ขั้นตอนในการโอนเงิน 2.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	

ตาราง 3.3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC 5.4 - การรับชำระหนี้	1. ขั้นตอนในการรับชำระหนี้ 2. ปัญหาอุปสรรค	3. หลักฐานการโอนเงิน 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ส่งเงินคืน 3. เอกสารในการส่งเงินคืน	1. สัมภาษณ์
PC 6 – การส่งเสริมการใช้เงินกู้			
PC 6.1 – การแนะนำวิธีการทำธุรกิจ	1. ผู้แนะนำ 2. ประเด็นในการแนะนำ 3. วิธีการแนะนำ 4. จำนวนครั้งในการแนะนำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC 6.2 – การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้	1. ผู้ที่ช่วยหาตลาด 2. วิธีการในการส่งเสริมการตลาด 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC 7 – การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้	1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC 8 - การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน	1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3. วิธีการเผยแพร่การดำเนินงาน 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 3. เอกสารการจัดทำรายงาน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC 9 - การจัดสรรผลประโยชน์	1. สัดส่วนในการจัดสรรและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์

ตาราง 3.3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC 10 - การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> ประเภทเครือข่าย กลุ่มคนที่เข้าร่วมเครือข่าย วิธีการสร้างเครือข่าย ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วมเครือข่าย ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างเครือข่าย ปัญหาอุปสรรค 	<p>2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน</p> <ol style="list-style-type: none"> คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บัณฑิตกองทุน สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ สังเกตแบบมีส่วนร่วม
ระดับรายบุคคล			
PC 11 - การใช้จ่ายเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> รายละเอียดของการใช้จ่าย 	<ol style="list-style-type: none"> สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ บัญชีการใช้จ่ายเงิน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 ศึกษาจากเอกสาร สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC 12 - การหาความรู้เพิ่มเติม	<ol style="list-style-type: none"> วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม 	<ol style="list-style-type: none"> สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> บร.6
PC 13 - การหาตลาด	<ol style="list-style-type: none"> วิธีการหาตลาด ผู้ช่วยเหลือแนะนำในการหาตลาด 	<ol style="list-style-type: none"> สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์
PC 14 - การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	<ol style="list-style-type: none"> การจัดทำบัญชี ผู้ช่วยเหลือแนะนำการจัดทำบัญชี 	<ol style="list-style-type: none"> สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ บัญชีการใช้จ่ายเงิน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ ศึกษาจากเอกสาร

3.4 การประเมิน ผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตาราง 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PD 1 - จำนวนสมาชิกกองทุน	1.จำนวนสมาชิกเดิม < ณ วันเริ่มตั้งกองทุน > 2.จำนวนสมาชิกที่มีการเพิ่มขึ้น / ลดลง 3.เหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น / ลดลง	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD 2 - จำนวนผู้ได้รับเงินกู้	1.จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้ 2. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้รับอนุมัติให้กู้แต่ละครั้ง 3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ต่อจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 4. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้จำแนกตาม บร.4 ข้อ5	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD 3 - ยอดเงินที่ให้	1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้และยอดเงินที่ได้รับอนุมัติแต่ละครั้ง 2. ยอดเงินที่ได้รับอนุมัติให้กู้ทั้งหมด 3. ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติจำแนกตาม บร.4 ข้อ 5	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD4 - จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด	1. จำนวนผู้กู้ที่ ชำระคืนตามกำหนด 2. จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนดและเหตุผล 3. การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนตามกำหนด	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตอบแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร

ตาราง 3.4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD 5 - ยอดเงินที่มีภาระหนี้	1. ยอดเงินกู้ที่มาชำระคืน จำแนกเป็นเงินต้นดอกเบี้ย, ค่าปรับ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD 6 - กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสมแยก ตามประเภท 17 2. การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD 7 - การใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ 2. จำนวนผู้ที่ไม่ใช้เงินไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1. ผู้ตรวจสอบตาม PD 7	1. สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ
PD 8 - ทศนคติของชุมชนที่มีต่อกองทุน	1. ทศนคติต่อกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเชิงบวก / ลบ 2. ทศนคติต่อกองทุน 1 ล้านบาทในเชิงบวก / ลบ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PD 9 - การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ < หลังจากทำ PC 10 >	1. ประเภทเครือข่ายที่เกิดขึ้น 2. กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิดขึ้น 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่าย	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน
PD 10 - การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง	1. ประสบการณ์ / การเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 2. ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.10

ตาราง 3.4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD 11 - ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. ความช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตนเองได้ 7. ครอบครัวอบอุ่นรักใคร่ปรองดองกัน 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม / เสวนาสม่ำเสมอ 10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่คุณธรรมยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน 	1. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 และ บร.7
ระดับรายบุคคล			
PD 12 - ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้			
PD 12.1 - ผล โดยตรง	1. ผลการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สังเกต 2. สัมภาษณ์
PD 12.2 - ผล โดยอ้อม	1. ประสิทธิภาพ 2. การยอมรับจากชุมชน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตตามแบบ บร.10

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

4.1 วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

4.1.1 การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

4.1.2 การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องแทนกลุ่มตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้านโดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ < บร. >

4.1.3 การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

4.1.4 การศึกษาเจาะลึกรายการได้จากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 5 ราย ที่มีวัตถุประสงค์การกู้แตกต่างกัน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบรายงานต่าง ๆ < บร. > และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อใช้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์มีดังนี้

4.2.1 แบบรายงาน บร.1 < แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชน / หมู่บ้าน >

4.2.2 แบบรายงาน บร.2 < แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน >

4.2.3 แบบรายงาน บร.3 < แบบรายงานความรู้ ความรู้ ความเข้าใจทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง >

4.2.4 แบบรายงาน บร.4 < แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน >

4.2.5 แบบรายงาน บร.5 < แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง >

4.2.6 แบบรายงาน บร.6 < แบบรายงานผลการจัดเวที กลุ่มผู้กู้จากกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง >

4.2.7 แบบรายงาน บร.7 < แบบรายงานผลการจัดการสัมภาษณ์ เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนคติของประชาชน >

4.2.8 แบบรายงาน บร.8 < โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ >

4.2.9 แบบรายงาน บร.9 < แบบบันทึกการสัมภาษณ์ >

4.2.10 แบบรายงาน บร.10 < แบบสรุปบทเรียนชุมชน หมู่บ้าน >

4.2.11 แบบรายงาน บร.11 < แบบศึกษาเจาะลึกรายการ >

4.2.12 แบบรายงาน บร.12 < แบบการวิเคราะห์ท่าแผนแม่บทชุมชน >

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้จัดทำสารนิพนธ์ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในพื้นที่ หมู่ที่ 13 บ้านหนองไม้เหล็ก ต. หนองสาหร่าย อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนได้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 กำหนดข้อมูล และตัวชี้วัด เป็นขั้นตอนของการกำหนดข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดประสงค์ ว่ามีอะไรบ้างเป็นข้อมูลที่อยู่ในลักษณะใด ระดับของข้อมูลใดและจะใช้อะไรเป็นตัวชี้วัด จึงจะสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของข้อมูลตามที่ต้องการอย่างแท้จริง

5.2 กำหนดแหล่งข้อมูล เป็นขั้นตอนของการพิจารณาแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลผู้ใดไหน พร้อมกับกำหนดขอบเขตของข้อมูลที่จะมีข้อมูลที่ต้องการอย่างครบถ้วน และสอดคล้องกับความต้องการ

5.3 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เป็นขั้นตอนการเลือกประชากรในพื้นที่บ้านหนองไม้เหล็ก 30 % ครอบคลุมจากจำนวน 100 % ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดที่มีในพื้นที่

5.4 เลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนของการเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีหลากหลายวิธีที่มีข้อจำกัดที่แตกต่างกันดังนั้น ผู้ประเมินจะต้องเลือกวิธีการให้เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ

5.5 สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนการเลือกสร้าง และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อที่จะได้เครื่องมือที่มีคุณภาพที่สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเชื่อถือได้

5.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง ซึ่งก่อนจะออกเก็บรวบรวมข้อมูล จะต้องมีการวางแผนและเตรียมการดำเนินการเพื่อที่จะได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก หมู่ 13 ต. หนองสาหร่าย อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา ได้กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินไว้ 4 ประการ ตามที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 และดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบชีพพี โมเดล ซึ่งมีตัวชี้วัด แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลดังรายละเอียดในหัวข้อที่ 3 ข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน สามารถนำมาใช้ในการตอบประเด็นต่าง ๆ ของวัตถุประสงค์ของการประเมิน สามารถนำมาใช้ในการตอบประเด็นต่าง ๆ ของวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้ทำสารนิพนธ์จึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

6.1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 การวิเคราะห์โดยไม่ใช้สถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร และข้อมูลที่มีการบันทึกไว้

บทที่ 4

ผลการประเมินโครงการ

จากผลการศึกษาและการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านตามกรอบทฤษฎีซีพีพี โมเดล (CIPP Model) ซึ่งได้ปฏิบัติมาในบทที่แล้วทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบผลการประเมินบริบทชุมชน ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม ผลการประเมินเทคนิคทำธุรกิจของผู้กู้ และผลอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง นอกจากนั้นทำให้ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์การประเมินโครงการที่ได้กล่าวในบทที่ 1 ได้ โดยเรียงลำดับตามหัวข้อที่ได้กล่าวมา ดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

เมื่อพิจารณาถึงความยากจนโดยอาศัยเกณฑ์เส้นความจน พบว่า ความยากจน แนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2531 สัดส่วนคนจนอยู่ในระดับร้อยละ 32.6 และลดลงเหลือร้อยละ 23.2 ในปี พ.ศ. 2535 เหลือเพียงร้อยละ 11.4 ในปี พ.ศ. 2539 แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 มีผลทำให้สัดส่วนคนจนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13.0 ในปี พ.ศ. 2541 และร้อยละ 15.9 ในปี พ.ศ. 2542 อย่างไรก็ตามความจนเริ่มจะน้อยลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา โดยสัดส่วนลดลงเหลือร้อยละ 14.2 ในปี พ.ศ. 2543 และร้อยละ 13.0 ในปี พ.ศ. 2544 หรือลดลงจากจำนวน 9.9 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2542 เหลือ 8.2 ล้านคนในปี พ.ศ. 2544 หรือ ลดลง 1.7 ล้านคน ในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา (ธนาคารแห่งประเทศไทย , 2545)

1.1.2 นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)

ในปัจจุบันได้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านการสนับสนุนให้มีการประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม มีการปล่อยให้มีการกู้ยืมเงินไปใช้เงินทุนประกอบการ รวมทั้งมีการให้คำปรึกษาแนะนำวิธีการประกอบอาชีพด้วย รวมทั้งโครงการให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ที่เป็น NPL ด้วย (ธนาคารแห่งประเทศไทย , 2545)

1.1.3 ภาวะการณ์ขาดดุลการค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออกของสินค้าลดลงจากปี 2543 เนื่องจากอุปสงค์ของประเทศลดลงตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก เช่น สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดสำคัญของไทย คิดเป็นมูลค่าประมาณร้อยละ 35 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด เมื่อนำมาเทียบกับการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศแล้ว อุปสงค์ในประเทศที่มีการอ่อนตัวลงประกอบกับข้อมูลการส่งออกลดลงมากทำให้ข้อมูลการนำเข้าเมื่อเทียบกับปีก่อนลดลงตามไปด้วย

นอกจากนั้นอัตราการค้า (Term of Trade) ที่ลดลงจากปี พ.ศ. 2543 เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ดุลการค้าลดลงอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2544 นอกเหนือภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2545)

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศไทย

การพัฒนาประเทศในรอบสิบปีที่ผ่านมา ก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น การบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมจึงมีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนตามไปด้วย เนื่องจากผลกระทบต่อการสูญเสียดังกล่าวเป็นลูกโซ่

ช่วงระยะเวลาก่อนปี พ.ศ. 2518 สภาพแวดล้อมของประเทศไทยเสื่อมโทรมลงเนื่องจากปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและปัญหามลพิษต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความน่าเสียของแม่น้ำลำคลองซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรง ทำให้มีการจัดตั้งองค์การที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นในประเทศไทย (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2545)

1.1.5 ความเดือนร้อนและการเป็นหนี้ของประชาชน คือ การไม่มีงานทำ อาจจะมีเนื่องจากหลายสาเหตุ มีทั้งสาเหตุการเลิกงาน ไม่ยอมทำงานที่ลำบาก เป็นต้น นอกจากการไม่มีงานทำแล้ว ความเดือนร้อนของประชาชนมีสาเหตุมาจากการขาดสาธารณูปโภคที่ครบถ้วน อันเนื่องมาจากภาครัฐรวมถึงภาคเอกชนด้วย ก่อให้เกิดการกู้หนี้ยืมสินมาเพื่อหาสิ่งของที่สามารรถอำนวยความสะดวกให้แก่ชีวิตได้ บางทีการกู้หนี้ยืมสินก็อาจจะมีการนำสิ่งของไม่ว่าจะเป็นที่ดินหรือบ้านเรือนจำนองไว้ และเมื่อถึงกำหนดการไถ่ถอนหรือชำระหนี้ก็ไม่สามารถทำตามสัญญาได้ ทำให้ที่ดินหรือบ้านเรือนรวมทั้งไร่นาถูกยึดไป ก็จะทำให้เกิดปัญหาการไม่มีที่ทำมาหากินขึ้นมาอีก ทางภาครัฐจึงได้พยายามแก้ปัญหาให้แก่ชาวบ้าน โดยส่งบุคลากรลงไปให้คำแนะนำแก่ชาวบ้านเหล่านั้น เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2545)

1.1.6 บรรยากาศความอ่อนแอในท้องถิ่นสังคมชนบท

เนื่องจากในสังคมชนบทจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และแทบทุกคนมีระดับการศึกษาต่ำมาก ทำให้เกิดปัญหาการเรียนรู้หนังสือ เกิดปัญหาการขาดที่ดินทำกินด้วย เกิดปัญหา รายได้ น้อยไม่พอกับรายจ่าย เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการย้ายถิ่นฐานเพื่อไปประกอบอาชีพใหม่ๆ ที่ดีกว่าเก่า นอกจากนี้ยังได้เกิดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดอีกด้วย (ธนาคารแห่งประเทศไทย , 2545)

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

สังคมไทยมีความเกี่ยวข้องกับอารยธรรมตะวันตกอย่างมาก อิทธิพลของสังคมตะวันตกขณะนี้เด่นมากในสังคมไทย มีอิทธิพลมาก ปัจจุบันนี้ความนิยมตามฝรั่ง ตามวัฒนธรรมตะวันตกมีให้เห็นทั่วไป ตัวอย่างเช่น ถ้าประเทศสหรัฐอเมริกาผลิตสิ่งของเครื่องใช้ฟุ่มเฟือยอะไรขึ้นมา เพียงชั่วระยะเวลาเดียวในประเทศไทยก็จะมีสิ่งของนั้นขายกับแทบจะทันที โดยคนไทยที่ได้ซื้อของชิ้นนั้นต่างก็คิดว่านั่นคือสิ่งโก้เก๋ที่สมควรเลียนแบบ คนไทยส่วนมากพยายามเดินตามวัฒนธรรมตะวันตกทุกอย่างโดยลืมนึกถึงความเป็นจริงและความเป็นอยู่ของสังคมไทย(มองอเมริกาจนแก้ปัญหไทย ของพระราชมนูณี (ประยูรค์ ปยุตโต , 2530 : 88)

เมื่อมาพิจารณาถึงตัวเลขการส่งออกและการนำเข้าสินค้าต่างๆนั้น จะเห็นตัวเลขของการส่งออกและการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ประมาณตัวเลขทั้งสองตัวนี้ จะมีความแตกต่างกันมากขึ้นเรื่อยๆ โดยการเพิ่มขึ้นของการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศจะมีปริมาณที่มากกว่าสินค้าที่ผลิตในประเทศนั่นเอง (ธนาคารแห่งประเทศไทย , 2545)

1.2 ขอบเขตระดับท้องถิ่น

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของชุมชน

ก่อนที่จะมีการตั้งบ้านหนองไม้เหลืองนี้ สภาพทางภูมิศาสตร์จะเป็นป่ารกทึบ มีสัตว์บางชนิดอาศัยอยู่ตามเนินเขา โดยจะมีลักษณะอากาศในตอนกลางวันจะร้อนชื้น ส่วนตอนกลางคืนจะหนาวเย็นมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าบริเวณพื้นที่ มีลักษณะตั้งอยู่บนเนินเขา ซึ่งเป็นสันเขาในเทือกเขาพญาเย็นนั่นเอง นอกจากนั้นในตัวชุมชนยังมีคลองไหลพาดผ่านอีกหนึ่งสาย คลองนี้จะมีต้นกำเนิดมาจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

บ้านหนองไม้เหลืองแห่งนี้มีประวัติและความเป็นมาดังที่ผู้จัดทำ สารนิพนธ์จะนำเสนอ คือ ที่มาของหมู่บ้าน บ้านหนองไม้เหลืองที่ตั้งชื่อนี้ เพราะว่า เมื่อ ประมาณ 22 ปี ก่อนตามคำบอกเล่าของผู้เฒ่า ผู้แก่ในหมู่บ้านว่าเมื่อก่อนหมู่บ้านแห่งนี้มีหนองน้ำอยู่กลางหมู่บ้าน และมีต้นไม้ที่มีลำต้นออกสีเหลือง หนองน้ำที่มีอยู่ในสมัยก่อนจะสะอาด สามารถนำมาใช้ดื่มกิน และใช้อาบได้ ส่วนไม้นั้นชาวบ้านจะตัดแล้วนำมาใช้ทำไม้คานหาบน้ำใช้ในบ้าน เพราะไม่มีลักษณะหนาและแน่น ส่วนคนที่มาตั้งหมู่บ้านแห่งนี้ ไม่สามารถรู้ชื่ว่าชื่ออะไร รู้เพียงว่าได้อพยพมาจากบ้านจันทิก ตำบลจันทิก อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เหตุผลที่อพยพมาอยู่ที่แห่งนี้ ต้องการหาน้ำท่วมและต้องการหาที่ทำกินแห่งใหม่ ฯลฯ ตอนแรกบ้านหนองไม้เหลืองแห่งนี้อยู่ร่วมกับ หมู่ 8 บ้านชัยหวาย ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา และได้แยกออกมาตั้งหมู่บ้านเองเพราะต้องการปกครองที่ทั่วถึง และเวลาขอโครงการต่างๆ ทางภาครัฐ สามารถทำได้ง่าย เพราะปัจจุบันนี้หนองไม้เหลืองประชาชนในหมู่บ้าน ทั้งหมด 67 ครัวเรือน ประชากรแบ่งเป็นชาย 206 คน หญิง 166 คนรวมทั้งหมด 372 คน

เหตุผลที่คนกลุ่มแรกอพยพมาเพราะว่า

1. อยากมีที่ทำกินของตัวเอง
2. อยากมีที่ในการเพาะปลูกมากขึ้น
3. ชอบในสภาพอากาศ
4. อยากมานุกเบิกสร้างถิ่นอาศัยใหม่
5. ต้องการหารายได้เพิ่มเติม

ก่อนที่จะมีการตั้งบ้านหนองไม้เหลืองขึ้นมานั้น สภาพทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านเป็นภูเขา หนองน้ำโดยรอบหมู่บ้าน มีลำต้วบางชนิดอาศัยอยู่ตามเนินเขา โดยจะมีลักษณะอากาศในตอนกลางวันจะร้อนชื้น ส่วนตอนกลางคืนจะหนาวมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าบ้านหนองไม้เหลืองมีลักษณะตั้งอยู่บนเนินเขา นอกจากนั้นในตัวหมู่บ้านยังมีคลองน้ำไหลผ่านอีกหนึ่งสาย คลองน้ำนี้จะมีต้นกำเนิดมาจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และในปัจจุบันป่าและหนองน้ำยังคงมีอยู่บ้าง แต่ไม่มากเหมือนเมื่อก่อน เนื่องจากมีประชาชนมาอาศัยอยู่แทน เพราะในปัจจุบันมีการขยายตัวของประชากรมากขึ้น ส่วนลำคลองที่เคยมีปัจจุบันยังคงมีอยู่

อาชีพแรกของราษฎรที่อพยพมาอยู่ในหมู่บ้านหนองไม้เหลือง คือ อาชีพทำไร่ข้าวโพด อาชีพเลี้ยงสัตว์ อาชีพปลูกอ้อย

ตั้งแต่เริ่มตั้งหมู่บ้านถึงปัจจุบัน ราษฎรมีการเปลี่ยนแปลงอาชีพอะไรบ้าง อาชีพดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปตั้งแต่ปี พ.ศ. ไต เพราะเหตุใดจึงมีการเปลี่ยนแปลงอาชีพ

(1) อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้ว คือ

- อาชีพทำนา เลิกไปเพราะพื้นที่ไม่เหมาะกับการทำนาและน้ำก็มีไม่มากพอ

(2) อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น คือ

- อาชีพรับจ้างทั่วไป (รับจ้างจับไก่) เมื่อ พ.ศ. 2537
- อาชีพค้าขาย เมื่อ พ.ศ. 2537

การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า โรงเรียน มีเมื่อปี พ.ศ. ไต

(1) ถนนเมื่อเริ่มตั้งหมู่บ้าน มีสภาพเป็นถนนแบบทางลูกรัง ทางเดินดินปนทราย

เป็นถนนลูกรัง เมื่อ พ.ศ. 2516 ยาว 5,600 เมตร

เป็นถนนลาดยาง เมื่อ พ.ศ. 2540 – 2542 ยาว 1,000 – 2,500 เมตร

ถนนในหมู่บ้านทั้งหมดยาว 7,000 – 9,000 เมตร

(2) ไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้าน เมื่อ พ.ศ. 2519

(3.) ประปา หมู่บ้านสร้างเมื่อ พ.ศ. 2537

สภาพปัจจุบัน

(1.) ประชากร

- ในหมู่บ้านมีครัวเรือน 67 ครอบครั้ว มีบ้าน 67 หลังคาเรือน
- มีประชากรทั้งหมด 372 คน ชาย 206 คน หญิง 166 คน
- ประชากรวัย

1วัน – 3 ปีเต็ม	จำนวน	34	คน
3 ปี – 1วัน – 6 ปีเต็ม	จำนวน	15	คน
6ปี 1 วัน – 12 ปีเต็ม	จำนวน	29	คน
12 ปี 1 วัน – 14 ปีเต็ม	จำนวน	27	คน
14 ปี 1 วัน – 18 ปีเต็ม	จำนวน	31	คน
18 ปี 1 วัน – 50 ปีเต็ม	จำนวน	177	คน
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	จำนวน	30	คน
60 ปี 1 วันขึ้นไป	จำนวน	29	คน

(2.) ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มีฐานะยากจนไม่มีอุปการะในหมู่บ้านมี 2 คน

ปัจจุบันได้รับการสงเคราะห์จากรัฐ จำนวน 16 คน

ได้รับการสงเคราะห์จากที่อื่นๆ จำนวน 16 คน

ในชุมชนมีคนพิการ จำนวน 3 คน

คนพิการได้เรียน จำนวน 1 คน ไม่ได้เรียน จำนวน 2 คน

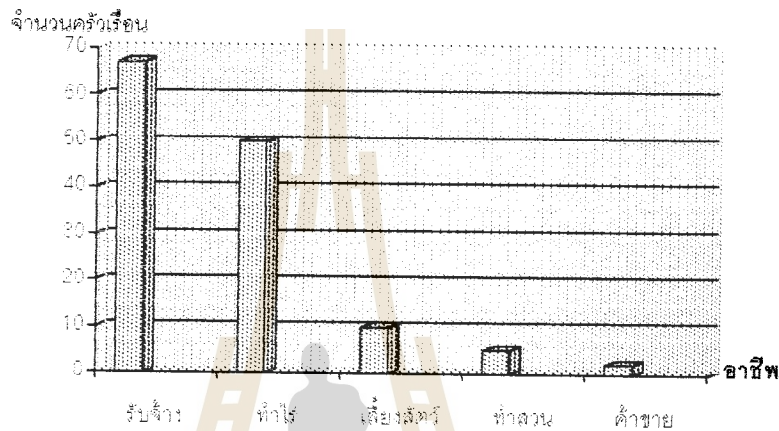
(3.) การประกอบอาชีพ

ทำไร่ข้าวโพด 50 ครอบครั้ว รับราชการ - ครอบครั้ว

ค้าขาย 1 ครอบครั้ว รับจ้าง 67 ครอบครั้ว

อาชีพทำสวน 6 ครอบครั้ว เลี้ยงสัตว์ 10 ครอบครั้ว

ตั้งที่ผู้ทำสำรณพนธ์ของการแสดงกราฟแห่งการประกอบอาชีพของชาวบ้านในบ้านหนองไม้เหลือง ดังนี้

(4.) ครอบครัวที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง

จำนวน น้อยกว่า 1 ไร่	มีจำนวน	22	ครอบครัว
6 – 10 ไร่	มีจำนวน	-	ครอบครัว
11 – 12 ไร่	มีจำนวน	-	ครอบครัว
13 – 50 ไร่	มีจำนวน	-	ครอบครัว
50 ไร่ขึ้นไป	มีจำนวน	-	ครอบครัว

ที่ดินที่ยังไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน - ครอบครัว รวม - ไร่

- ประเภทการทำนา

จากการไปสำรวจพื้นที่ในหมู่บ้านไม่ปรากฏว่ามีการทำนาในพื้นที่หมู่บ้านแห่งนี้เลย

การศึกษา

(1.) บ้านหนองไม้เหลืองแห่งนี้ ไม่มีโรงเรียนในระดับ อนุบาล ประถม และมัธยมในหมู่บ้าน เด็กๆในหมู่บ้านต้องเดินทางไปเรียนหนังสือในหมู่บ้านอื่น คือ หมู่ที่ 21 บ้านเฉลิมราษฎร์ ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีระยะทางถึง 10 กิโลเมตร จากตัวหมู่บ้าน

(2.) ในหมู่บ้านมีศูนย์เลี้ยงเด็กหรือไม่

(✓) ไม่มี () มี

- (3.) ในหมู่บ้าน มีผู้อ่านหนังสือไม่ออก 25 คน
- (4.) ในหมู่บ้าน มีโรงเรียนทางศาสนาหรือไม่
(✓) ไม่มี () มี
- (5.) มีสมาชิกในหมู่บ้าน ไปศึกษานอกหมู่บ้าน รวม 57 คน คือ
ระดับประถมศึกษา	34	คน
ระดับมัธยมศึกษา	23	คน
นักศึกษาผู้ใหญ่	-	คน
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4	คน

ปัจจุบันในชุมชน

- (1.) มีร้านค้า 2 ร้าน มีการจ้างงาน 2-3 คน
- (2.) มีโรงสี - โรง มีการจ้างงาน - คน
- (3.) มีโรงงานอุตสาหกรรม คือ - โรงงาน มีการจ้างงาน - คน
- (4.) มีการเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงไก่พันธุ์ 100-200 ตัว เลี้ยงวัวเนื้อ 60 ตัว
เลี้ยงปลา 300 ตัว เลี้ยงนกกระเจอกเทศ 4 ตัว
ไก่ชน 10-30 ตัว เป็ด 120 ตัว
สุกร 40 ตัว
แมว 15 ตัว สุนัข 20 ตัว

ปัจจุบันแหล่งน้ำในชุมชน(ทั้งของสาธารณะและส่วนบุคคล)

บ่อน้ำบาดาล	-	บ่อ	ใช้ได้ (/)	ตลอดปี (/)	ไม่ตลอด
สระน้ำ	3	สระ	ใช้ได้ (/)	ตลอดปี (/)	ไม่ตลอด
คลองน้ำ	2	แห่ง	ใช้ได้ (/)	ตลอดปี (/)	ไม่ตลอด
หนอง	1	แห่ง	ใช้ได้ (/)	ตลอดปี (/)	ไม่ตลอด
ฝายกั้นน้ำ	1	แห่ง	ใช้ได้ (/)	ตลอดปี (/)	ไม่ตลอด

ด้านเศรษฐกิจทั้งชุมชน

- (1.) มีพื้นที่ทำการเกษตร 1,536 ไร่ เป็นสวน 300 ไร่
เป็นพื้นที่ทำข้าวโพด และไร่อ้อย จำนวน 700 ไร่
- (2.) มีผลผลิตด้านทำนาทั้งหมู่บ้าน ปีละ จำนวน - เกวียน
- (3.) ทั้งหมู่บ้านซื้อปุ๋ยเคมีปีละ 2,000 กระสอบ ใช้ปุ๋ยคอก 50 กระสอบ

(4.) มีผลผลิตจากการทำไร่ และทำสวน เลี้ยงสัตว์ ดังนี้

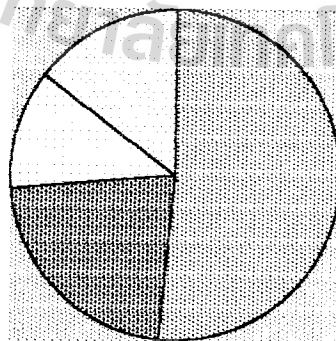
4.1	ทำสวน มะม่วง จำนวน	13	ครอบครัว
	ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน ประมาณ	50,000	บาทต่อปี
4.2	ทำไร่ ข้าวโพด จำนวน	30	ครอบครัว
	ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน ประมาณ	1,470,000	บาทต่อปี
4.3	ทำไร่ อ้อย จำนวน	20	ครอบครัว
	ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน ประมาณ	100,000	บาทต่อปี
4.4	เลี้ยงวัว จำนวน	10	ครอบครัว
	ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน ประมาณ	200,000	บาทต่อปี

(5.) ราษฎรในหมู่บ้านออกไปขายแรงงานทำงานต่างถิ่น จำนวน 6 ครอบครัวมีจำนวน 7 คน ทุกคนไปทำงานจะส่งเงินเข้าหมู่บ้านทั้งหมด ประมาณ ปีละ 36,000 บาท หรือ เดือนละ 1,000 – 3,000 บาทต่อเดือน

(6.) รายได้ของประชากรในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครอบครัว โดยสรุปพร้อมทั้งหมด

1000 – 5000 บาท	มี	30	ครอบครัว
5001 – 10000 บาท	มี	16	ครอบครัว
10001-20000 บาท	มี	20	ครอบครัว
20001-30000 บาท	มี	-	ครอบครัว
30001-50000 บาท	มี	-	ครอบครัว

ตั้งผู้ทำสารนิพนธ์ขอนำเสนอเป็นแผนภาพ ดังนี้

- แสดงรายได้ของประชากรที่ได้มากกว่าเกณฑ์
- แสดงรายได้ 1,000-5,000 บาท
- แสดงรายได้ 5,001-10,000 บาท
- แสดงรายได้ 10,001-20,000 บาท

ด้านวัฒนธรรม

1. มีวัด จำนวน 1 แห่ง ชื่อวัด สระแก้วสามัคคีธรรม(ของมูลนิธิ)
2. ภาษาพื้นบ้าน คือ ภาษาไทยและภาษาพูดพื้นเมือง (ภาษาอีสาน)

ภูมิปัญญาชาวบ้าน (ผู้รู้ / ผู้ชำนาญ / ผู้นำ / บุคคลตัวอย่าง)

ด้านเกษตรกรรม (เช่น การเพาะปลูก การขยายพันธุ์ การเลี้ยงสัตว์ การเพาะพันธุ์สัตว์ การเกษตรผสมผสาน การทำไร่นาสวนผสม การปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร อื่นๆ เป็นต้น)

1. ชื่อ นาง นุจรินทร์ สกุล วลสันเทียะ
 เพศ หญิง อายุ 23 ปี เชี่ยวชาญด้าน การทำไร่อ้อย
 ประสบการณ์ 2 ปี
 ที่อยู่ติดต่อได้
 บ้านเลขที่ 39 หมู่ 13 ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน บ้านหนองไม้เหลือง
 ตำบล/แขวง หนองสาหร่าย อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา
 รหัสไปรษณีย์ 30130 โทรศัพท์ -
2. ชื่อ นายลឹ้ม สกุล ชานะกิจ
 เพศ ชาย อายุ 38 ปี เชี่ยวชาญด้าน การทำไร่อ้อย
 ประสบการณ์ 2 ปี
 ที่อยู่ติดต่อได้
 บ้านเลขที่ 385 หมู่ 13 ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน บ้านหนองไม้เหลือง
 ตำบล/แขวง หนองสาหร่าย อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา
 รหัสไปรษณีย์ 30130 โทรศัพท์ -
3. ชื่อ นาง เต็ม สกุล ปราณีพลกรัง
 เพศ หญิง อายุ 62 ปี เชี่ยวชาญด้าน การทำไร่อ้อย
 ประสบการณ์ 7 ปี
 ที่อยู่ติดต่อได้
 บ้านเลขที่ 65 หมู่ 13 ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน บ้านหนองไม้เหลือง
 ตำบล/แขวง หนองสาหร่าย อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา
 รหัสไปรษณีย์ 30130 โทรศัพท์ -

ด้านการแพทย์แผนไทย (เช่น หมอสมุนไพร หมอยากลางบ้าน หมอนวดแผนโบราณ หมอยาหม้อ อื่นๆ เป็นต้น)

1. **ชื่อ** วัดสระแก้วสามัคคี **สกุล** -
เพศ - **อายุ** - **ปี** **เชี่ยวชาญ** -
ประสบการณ์ 6 **ปี**
ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่ วัดสระแก้วสามัคคีธรรม **หมู่** 13 **ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน** บ้านหนองไม้เหลือง
ตำบล/แขวง หนองสาหร่าย **อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต** ปากช่อง **จังหวัด** นครราชสีมา
รหัสไปรษณีย์ 30130 **โทรศัพท์** -

ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน (เช่น ผู้นำในการจัดการกองทุนของชุมชน ผู้นำในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการรักษายาบาลของชุมชน ผู้นำในการจัดระบบสวัสดิการบริการชุมชน อื่นๆ เป็นต้น)

1. **ชื่อ** นายประสิทธิ์ **สกุล** วลสันเทียะ
เพศ ชาย **อายุ** 51 **ปี** **เชี่ยวชาญด้าน** การจัดการกองทุนฯ
ประสบการณ์ 1-2 **ปี**
ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่ 251 **หมู่** 13 **ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน** บ้านหนองไม้เหลือง
ตำบล/แขวง หนองสาหร่าย **อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต** ปากช่อง **จังหวัด** นครราชสีมา
รหัสไปรษณีย์ 30130 **โทรศัพท์** -

2. **ชื่อ** นายจวบ **สกุล** แบนุนทด
เพศ ชาย **อายุ** 47 **ปี** **เชี่ยวชาญด้าน** ผู้ช่วยจัดการกองทุนสวัสดิการในหมู่บ้าน
ประสบการณ์ 1-2 **ปี**
ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่ - **หมู่** 13 **ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน** บ้านหนองไม้เหลือง
ตำบล/แขวง หนองสาหร่าย **อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต** ปากช่อง **จังหวัด** นครราชสีมา
รหัสไปรษณีย์ 30130 **โทรศัพท์** -

ด้านองค์กรชุมชน (เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนสวัสดิการชุมชน กองทุนอื่นๆ)

1. **ชื่อกลุ่ม/องค์กร** กลุ่มออมทรัพย์เพื่อผลิตภัณฑ์บ้านหนองไม้เหลือง **กิจกรรมหลัก**
ของกลุ่ม คือ จัดเก็บเงินของสมาชิก **ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.** 2544
ประธานกลุ่มชื่อ-สกุล นายประสิทธิ์ วัฒนเทียม **อายุ** 51 ปี
ที่อยู่ติดต่อได้
บ้านเลขที่ 251 **หมู่ที่** 13 **ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน** บ้านหนองไม้เหลือง
ตำบล/แขวง หนองสาหร่าย **อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต** ปากช่อง **จังหวัด** นครราชสีมา
รหัสไปรษณีย์ 30130 **โทรศัพท์** -
จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 79 คน **ปัจจุบัน** 79 คน
เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง 4,050 บาท **ปัจจุบันกลุ่มมีทุน** 41,700 บาท
 มาก ปานกลาง น้อย

2. **ชื่อกลุ่ม/องค์กร** กลุ่มฅาปนกิจหมู่บ้าน **กิจกรรมหลักของ**
กลุ่ม คือ จัดเก็บเงินของสมาชิก **ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.** 2539-2544
ประธานกลุ่มชื่อ - สกุล นายประสิทธิ์ วลันทีเยะ **อายุ** 51 ปี
ที่อยู่ติดต่อได้
บ้านเลขที่ 251 **หมู่ที่** 13 **ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน** บ้านหนองไม้เหลือง
ตำบล/แขวง หนองสาหร่าย **อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต** ปากช่อง **จังหวัด** นครราชสีมา
รหัสไปรษณีย์ 30130 **โทรศัพท์** -
จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 40 คน **ปัจจุบัน** 237 คน
เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง 7,000 บาท **ปัจจุบันกลุ่มมีทุน** 15,896.39 บาท
 มาก ปานกลาง น้อย

3. **ชื่อกลุ่ม/องค์กร** กองทุนหมู่บ้าน **กิจกรรมหลักของ**
กลุ่ม คือ กระจายเงินลงสู่หมู่บ้าน **ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.** 2544
ประธานกลุ่มชื่อ - สกุล นายประสิทธิ์ วลันทีเยะ **อายุ** 51 ปี
ที่อยู่ติดต่อได้
บ้านเลขที่ 251 **หมู่ที่** 13 **ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน** บ้านหนองไม้เหลือง
ตำบล/แขวง หนองสาหร่าย **อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต** ปากช่อง **จังหวัด** นครราชสีมา
รหัสไปรษณีย์ 30130 **โทรศัพท์** -
จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 63 คน **ปัจจุบัน** 63 คน
เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง บาท **ปัจจุบันกลุ่มมีทุน** บาท
 มาก ปานกลาง น้อย

ในรอบหนึ่งปีในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการทำบุญหรืองานประเพณี

เดือน มกราคม	ทำบุญประเพณี	ทำบุญขึ้นปีใหม่
เดือน กุมภาพันธ์	ทำบุญประเพณี	-
เดือน มีนาคม	ทำบุญประเพณี	-
เดือน เมษายน	ทำบุญประเพณี	ทำบุญวันสงกรานต์ร่วมกับหมู่8,21
เดือน พฤษภาคม	ทำบุญประเพณี	-
เดือน มิถุนายน	ทำบุญประเพณี	-
เดือน กรกฎาคม	ทำบุญประเพณี	ทำบุญวันเข้าพรรษา ประจำปี

เดือน สิงหาคม	ทำบุญประเพณี	จัดงานพบปะหมอ,ครูในหมู่บ้าน
เดือน กันยายน	ทำบุญประเพณี	งานแข่งกีฬาร่วมกับ อบต.หนองสาหร่าย
เดือน ตุลาคม	ทำบุญประเพณี	ทำบุญวันออกพรรษาประจำปี
เดือน พฤศจิกายน	ทำบุญประเพณี	-
เดือน ธันวาคม	ทำบุญประเพณี	วันพ่อ , วันส่งท้ายปีใหม่

ผู้ที่ราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความนับถือในหมู่บ้าน/ชุมชนใครบ้าง

- 5.8.1 นายประสิทธิ์ วลันทียะ
- 5.8.2 นางอู๋ม วลันทียะ
- 5.8.3 นายจวบ แพขุนทด
- 5.8.4 นายเฉลิม อิมลาภ
- 5.8.5 นายสมพงษ์ ต่าขุนทด

ถ้าราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชนมีความจำเป็นเรื่องเงินจะไปขอความช่วยเหลือจากใครบ้าง

- 5.9.1 นายประสิทธิ์ วลันทียะ (ใช้เงินทุนในหมู่บ้าน)

ข้อมูลด้านอื่นๆ

คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน

ผู้ใหญ่บ้านชื่อ	นายประสิทธิ์	สกุล	वलันทียะ
การศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4		
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านชื่อ	นายณรงค์	สกุล	สินอุดม
การศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4		

มีคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชนด้านต่างๆ ดังนี้

1. **ชื่อ-สกุล** นายแจ่ม ปราณิตพลกรัง(ฝ่ายศึกษาวัฒนธรรม) **การศึกษาสูงสุด** ป.4
2. **ชื่อ-สกุล** นายวุ่น พยัคศรี (ฝ่ายสวัสดิการสังคม) **การศึกษาสูงสุด** ป.4
3. **ชื่อ-สกุล** นายสำราญ จิมขุนทด **การศึกษาสูงสุด** ป.4
4. **ชื่อ-สกุล** นางสาวเวียง พุทธรักษา(ฝ่ายกิจการสตรี) **การศึกษาสูงสุด** ป.4
5. **ชื่อ-สกุล** นางสาวนัย ปราณิตพลกรัง(ฝ่ายสาธารณสุข) **การศึกษาสูงสุด** ป.4
6. **ชื่อ-สกุล** นางประหยัด รัตนา(ฝ่ายประหยัดทั่วไป) **การศึกษาสูงสุด** ป.4
7. **ชื่อ-สกุล** นายชื่น อำอัมไพ(ฝ่ายเยาวชน) **การศึกษาสูงสุด** ป.4
8. **ชื่อ-สกุล** นางจุฑารัตน์ ทิพผล(ฝ่ายประชาสัมพันธ์) **การศึกษาสูงสุด** ป.4

สมาชิก อบต. ในหมู่บ้าน/ชุมชน คือ

1. **ชื่อ-สกุล** นายชูชีพ เข็มขุนทด **การศึกษาสูงสุด** ป.4
2. **ชื่อ-สกุล** นายจวบ แบนขุนทด **การศึกษาสูงสุด** ป.4

ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการรวมกลุ่มอะไรบ้าง

ชื่อกลุ่ม ฅาปกิจหมู่บ้าน **ตั้งขึ้น** พ.ศ. 2539

สมาชิกกลุ่ม 237 คน **ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม** 15,896.39 บาท

ชื่อกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อผลผลิตบ้านหนองไม้เหลือง **ตั้งขึ้น** พ.ศ. 2539

สมาชิกกลุ่ม 79 คน **ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม** 41,700 บาท

ราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นหนี้สินสถาบันการเงินของรัฐ (เช่น ธ.ก.ส./กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน (กข.คจ.)

จำนวน 20 ครอบครัว เป็นเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 4,000,000-1,000,000 บาท

ติดหนี้เอกชน จำนวน 20 ครอบครัว เป็นเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ - บาท

ดอกเบี้ยของนายทุนคิดร้อยละประมาณ 20 ต่อเดือน

ประเภทกู้	กู้/บาท	รับ/บาท	จ่ายดอกเบี้ยต่อเดือน	จำนวนเงินที่ต้องจ่ายต่อปี
- เงิน กทบ.	20,000	20,000	200	264,000
- เงิน กู้ นอก ระบบ 20 %	20,000	20,000	400	288,000

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านจะมีการเสียดอกเบี้ยในราคาต่ำกว่าการกู้เงินในระบบ จึงทำให้ชาวบ้านหันมาใช้การขอเงินจากกองทุนกันมากขึ้น

ความต้องการของราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชนมีดังนี้

1. อยากให้รัฐสร้างโกดังเก็บผลผลิตทางการเกษตร
2. อยากให้รัฐสร้างลานตากสินค้าทางการเกษตร
3. อยากได้ถนนในหมู่บ้านที่เหลือ 2,400 เมตร
4. อยากได้โทรศัพท์เข้าหมู่บ้าน
5. อยากได้เสาไฟฟ้าเข้าหมู่บ้าน

ในหมู่บ้านแต่ละปีสามารถเก็บภาษีต่างๆ เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีร้านค้า ฯลฯ

ได้ปีละ 73,728 บาท

โรคระบาดในพืชและสัตว์เลี้ยงหรือคนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่พบมากในรอบ 5 ปีมานี้ คือ
 โรคพืชมีโรค เพลี้ยกินยอดมะม่วง
 โรคสัตว์มีโรค อหิวาต์ในไก่ , โรคปากเท้าเปื่อยในวัว
 โรคในคนคือโรค หวัด , ไข้เลือดออก

การสร้างเครือข่ายขององค์กร เพื่อการเรียนรู้และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในและระหว่าง
 หมู่บ้าน/อำเภอ

จำนวนคณะอนุกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และองค์ประกอบของคณะ
 อนุกรรมการ และอำนาจหน้าที่ ของคณะอนุกรรมการระดับอำเภอ

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงาน

กองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ

(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี หมวด 4 ข้อ 15)

โครงสร้าง

- * นายอำเภอ - ประธาน
- * ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนา
- * ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและจากที่อื่นๆ 7-9 คน
- * พัฒนาการอำเภอ – เลขานุการ

ที่มา คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้ง

อำนาจหน้าที่

1. ประเมินความพร้อมของหมู่บ้านตามตัวชี้วัดและ เกณฑ์การชี้วัด 7 ข้อ แล้วจัดระดับการประเมินเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความพร้อม, กลุ่มที่ต้องการปรับปรุง และกลุ่มที่ต้องการติดตามดูแลใกล้ชิด
2. สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน โดยให้คณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอหรือผู้ที่อำเภอมอบหมายให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการคัดเลือกระบบการกองทุนกับธนาคารสาขา ฯลฯ
3. สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านในการทำความเข้าใจการดำเนินงาน รวมถึงการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน
4. สนับสนุนและติดตามการดำเนินกิจกรรม ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงาน ติดตามผลการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ
5. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการ จังหวัด มอบหมาย

คณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอ

โครงสร้าง

1. ผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรประชาชน
2. เครือข่ายชุมชน
3. ประชาชนชาวบ้าน
4. ผู้นำธรรมชาติในท้องถิ่นที่มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการพัฒนากองทุนหรือพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้เป็นไปตามความเหมาะสมของพื้นที่

ที่มา ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง

บทบาท **★** ให้ความสำคัญสนับสนุนการปฏิบัติงานของอนุกรรมการฯ อำเภอโดยการประชาสัมพันธ์พันธกิจวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน ให้ประชาชนเข้าใจสนับสนุนจัดเวทีประชาคม ร่วมสังเกตการณ์ในการจัดเวทีประชาคม และจัดรายงานผลแบบ กทพช.1 เตรียมความพร้อมกองทุน โดยให้ความช่วยเหลือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน การขอขึ้นทะเบียนกองทุน รวมถึงติดตามการพิจารณาให้สมาชิกกู้เงิน การจัดทำบัญชีและอื่นๆ ตามที่กรรมการกองทุนร้องขอ

แบบสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

(ในทัศนคติประชาชน)

สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนและเหตุผล ดังนี้

1. สมาชิกในชุมชนส่วนมากมีความสามัคคีกันเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 75.75 (จำนวน 50 ครอบครัว)
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์ คิดเป็นร้อยละ 72.72 (จำนวน 48 ครอบครัว)
3. บุคคลที่ทำความดีจะได้รับการยกย่องสรรเสริญ คิดเป็นร้อยละ 53.03 (จำนวน 35 ครอบครัว)
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน คิดเป็นร้อยละ 68.18 (จำนวน 45 ครอบครัว)
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่ม หรือ ได้รับการแนะนำและแนะแนวอาชีพ
 - ใช่ คิดเป็นร้อยละ 68.18 จำนวน 45 ครอบครัว
 - ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 31.81 จำนวน 21 ครอบครัว
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ 36 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 54.54 จาก การสัมภาษณ์บางครอบครัวมีสมาชิกในครอบครัวออกไปทำงาน เพิ่มขึ้นอยู่ 30 ครอบครัว
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน 35 ครอบครัว
8. ในชุมชนมีการรวมกลุ่มองค์กรประชาชน จากมีก่อน 3 กลุ่ม ปัจจุบันมี 5 กลุ่ม
 - คือ
 - กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์
 - กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
 - กลุ่มอาชีพนากิจหมู่บ้าน
 - กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพด
 - กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนโดยการประชุมหรือเสวนาโดยให้ความร่วมมือกันดี คิดเป็นร้อยละ 62.12 (จำนวน 41 ครอบครัว)

10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการและผู้ด้อยโอกาส จากปีก่อน 7 คน เพิ่มขึ้นอีก 17 คน รวมเป็น 24 คน
11. ในชุมชนส่วนมาจะให้ความนับถือผู้นำหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 98.48(จำนวน 65 ครอบครัว)
12. ในชุมชนจะร่วมมือและหาวิธีในการแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 100 (จำนวน 66 ครอบครัว)

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวม มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วย A

ก) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวข้องกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากการสัมมนาและเปิดเวทีชาวบ้านพบว่ามีส่วนช่วยกำหนดโครงสร้างการทำงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและวิธีปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ด้วย

ข) เงิน 1 ล้านบาทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากการสัมมนาและเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้าน โดยพบว่ามีส่วนสำคัญที่สุดในการที่จะนำไปสู่การเริ่มต้นโครงการ เพราะถือว่าเป็นปัจจัยแรกที่มีความสำคัญ

ค) คณะกรรมการกองทุนชุมชนในส่วนที่เกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากการสัมมนาและเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่าเป็นส่วนประกอบที่ช่วยให้ผลการดำเนินการของกองทุนจะไปในทิศทางใด

ง) เงินที่ผู้กู้ชำระคืน ถือเป็นปัจจัยนำเข้าที่ต่อเนื่องมาจากผลผลิตในหน่วยระบบ B ถือเป็นปัจจัยนำเข้าในระบบ A มีความสำคัญในด้านการลงทุนเพื่อผ่านกระบวนการการจัดสรรไปสู่การปล่อยกู้ต่อไป

จ) ผู้สมัครขอู้ เมื่อกองทุนมีเงินพอที่จะทำการให้กู้ในงวดต่อไป ก็จะมีผู้สมัครขอู้เพื่อนำไปเป็นทุนต่อไป นั่นก็หมายความว่าผู้สมัครขอู้ก็จะเป็นปัจจัยนำเข้าคู่ไปกับเงินที่ผู้กู้ชำระคืนมาไปพร้อมๆกัน

ฉ) บัณฑิตประจำกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ถือเป็นปัจจัยนำเข้าอื่นๆ ที่ได้กล่าวมามีการใช้ประโยชน์ได้เต็มที่

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

ก) กระบวนการคัดผู้กู้ของกองทุนพบว่า มีส่วนที่จะช่วยให้ผู้กู้สามารถนำเงินกู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด

ข) การแนะนำ วิธีทำธุรกิจ พบว่า จะเป็นกระบวนการที่ช่วยเสนอแนวทางให้ผู้กู้สามารถนำเงินไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด

ค) การรับชำระหนี้ พบว่า สามารถช่วยให้ทราบประสิทธิภาพการทำงานของคณะกรรมการกองทุนชุมชนและผู้กู้เงินว่า จะมีการทำงานที่ดีและมีความรับผิดชอบตามลำดับที่ได้กล่าวในตอนแรกขนาดไหน

ง) กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่า จะเป็นกระบวนการที่รวบรวมข้อมูลจากเงิน 1 ล้านบาท ผู้สมัครขอู้ และเงินที่ผู้กู้ชำระคืน ให้เป็นหมวดหมู่ได้

จ) การช่วยหาตลาด พบว่า เมื่อมีผู้มาขอู้เงินแล้วทางกองทุนสามารถรับรองผลผลิตที่เกิดขึ้นมาจากการกู้เงินไปทำการผลิตนั้น ได้มากขนาดไหน

ฉ) บทบาทของบัณฑิตประจำกองทุน พบว่า เมื่อมีบัณฑิตประจำกองทุนมาช่วยในกิจการกองทุนแล้ว ทางกองทุนจะได้รับประโยชน์จากบัณฑิตฯ ได้มากขนาดไหน

2.13 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ผลโดยตรง พบว่า ผลผลิตจากจำนวนผู้ได้กู้เป็นผลโดยตรงที่มีต่อกองทุน เพราะจำนวนผู้ได้กู้เป็นผลมาจากการนำผู้สมัครขอู้มาพิจารณาการคัดเลือกผู้กู้ จนกระทั่งได้จำนวนผู้กู้ ซึ่งเป็นผลที่ทางกองทุนต้องการให้เกิดอีกเหมือนกัน

2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า ผลผลิตกองทุนสะสมเป็นผลกระทบโดยตรงที่มีต่อกองทุน เพราะว่ากองทุนสะสมคือจำนวนรายได้ที่มากกว่ารายจ่ายที่กองทุนได้รับมาจากการดำเนินงานกองทุนที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพนั่นเอง

3) ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า ชื่อเสียงของชุมชนและนักศึกษาผ่านงานเป็นผลกระทบโดยอ้อมที่มีต่อกองทุน เพราะว่าเมื่อการดำเนินงานของกองทุนได้ผลดีและมีประสิทธิภาพคือสิ่งที่จะ ได้มาก็คือชื่อเสียงของชุมชนรวมทั้งชื่อเสียงของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้มีการบริหารงานที่ดี นอกจากนั้นสิ่งที่เป็นผลพลอยได้จากการที่บัณฑิตประจำกองทุนมาทำงานกองทุนก็คือ บัณฑิตประจำกองทุนถือว่าได้ผ่านการทำงานนั่นเอง

2.2 ผลการประเมินหน่วย B

หน่วยประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วย B พบว่า

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วย B พบว่า

1) ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว ในการที่ผู้กู้คิดจะทำมาค้าขายอะไรแล้ว สมควรที่ผู้กู้จะต้องมีความรู้ความสามารถในการทำมาค้าขายในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อนำไปประกอบอาชีพ

2) ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ จะมีผลก็ต่อเมื่อผู้กู้คิดจะประกอบอาชีพใด อาชีพหนึ่ง เพราะว่าถ้าทรัพย์สินอยู่ในรูปของเครื่องจักรผลิตได้กรอก ถ้าคิดจะประกอบอาชีพทำ ไร่กรอกขาย ก็จะมีความง่ายขึ้น

3) หนี้สินธนาคารของผู้กู้ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจที่จะประกอบ อาชีพใดๆ ด้วย ด้วยเหตุถ้ามีการกู้ยืมเงินจากธนาคารในปริมาณที่มาก ก็จะมีทุนมากตามไปด้วย แต่ก็จะมีผลที่ตามมาด้วยอีกนั่นคือ ภาระการส่งเงินกู้รวมทั้งดอกเบี้ยด้วย

4) อาชีพหลักของผู้กู้ จะมีความจำเป็นเมื่อผู้กู้คิดจะนำเงินไปเพิ่มทุนในการ ประกอบอาชีพเดิม เพราะจะทำให้ทุนเพิ่มขึ้นและลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพด้วย

5) รายได้ของครอบครัว เป็นปัจจัยหลักในการดำเนินกิจการ ด้วยเหตุที่ว่าถ้าเรามี รายได้จากการประกอบอาชีพอะไรที่มากที่สุด ก็สมควรที่จะประกอบอาชีพนั้นๆ

6) ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการของผู้กู้ มีส่วนสำคัญในการดำเนินกิจการ เป็นอย่างมาก เพราะว่าจะมีผลทำให้การดำเนินกิจการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะประสบกับ ปัญหาอะไรก็สามารถที่จะแก้ปัญหาได้

2.2.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

1) จำนวนเงินที่กู้มาได้ ถือว่าเป็นปัจจัยนำเข้าที่จะเป็นแหล่งให้ผู้กู้ได้เลือก กิจกรรมในการดำเนินงาน เพราะถ้ามีเงินทุนอยู่แล้วก็สามารถที่จะเลือกประกอบอาชีพที่ให้ผลตอบแทน สูงสุดได้

2) เงินที่ได้กู้มาจากธนาคาร เป็นแหล่งเงินทุนเพิ่มเติมอีกแหล่งหนึ่งที่จะทำให้มี เงินทุนที่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ทำให้การทำมาค้าขายได้มีการกระทำอย่างต่อเนื่อง ไม่ติดขัด

3) สถานที่และวัตถุดิบ ถือเป็นปัจจัยนำเข้าที่มีความสำคัญมากอีกอย่างหนึ่ง เพราะถ้ามีสถานที่ประกอบการแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องเช่าที่สำหรับการผลิตสินค้าทำให้ลดต้นทุนใน การผลิตได้ รวมถึงในการผลิตถ้ามีวัตถุดิบพร้อมผลิตแล้ว ก็จะไม่เกิดภาวะการขาดแคลนวัตถุดิบ

4) เทคนิควิธีทำงาน ถ้าผู้กู้มีเทคนิคสำหรับการผลิตสินค้าชนิดหนึ่งเป็นพิเศษแล้ว ก็จะส่งผลให้ผู้กู้ผู้นั้นมีความได้เปรียบผู้ประกอบการรายอื่นๆ ในการประกอบการ

5) กำลังทำงาน ในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งถ้าผู้กู้มีกำลังในการผลิตในแต่ละ วันทีมาก ก็จะถือว่าได้เปรียบผู้ประกอบการรายอื่นๆ อีกเหมือนกัน

6) บัณฑิตประจำกองทุนที่ผ่านงาน ถือเป็นปัจจัยนำเข้าเพื่อประเมินความ สามารถของบัณฑิตอีกอย่างหนึ่งว่าจากการที่ได้ผ่านงานนั้น บัณฑิตได้รับความรู้อะไรไปบ้าง

2.2.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

- 1) การทำกิจการอย่างถูกต้องวิธีของผู้ดูแลราย เป็นปัจจัยของกิจการที่จะประสบผลสำเร็จในการดำเนินกิจการอย่างหนึ่ง
- 2) การหาตลาดที่ดี ตลาดที่ดีจะต้องเป็นตลาดที่มีอุปสงค์อุปทานที่ใกล้เคียงกันคือสามารถขายสินค้าในราคาที่ได้กำไรหรือไม่ขาดทุน นั่นคือการหาสินค้าควรจะหาตลาดที่มีลักษณะดังที่กล่าวมาแล้ว
- 3) การทำวัตถุดิบหรือสินค้าที่ดี มีส่วนช่วยให้กิจการดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเราสามารถพัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานตามที่ต้องการได้
- 4) การทำบัญชี เป็นกระบวนการที่สำคัญมากที่สุดในการประกอบกิจการ เพราะว่าจะต้องมีการบริหารจัดการโดยอ้างอิงตัวเลขที่ได้จากการประกอบกิจการ ให้ได้ดีที่สุด
- 5) การวิเคราะห์ประเมิน ในการจะแยกปัจจัยนำเข้าที่มีประโยชน์ที่สุดเรียงลำดับตามความสำคัญ จะทำได้โดยการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าในแต่ละตัวนั่นเอง

2.2.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

- 1) ผลโดยตรงที่ได้จากกระบวนการ ก็คือ รายได้เป็นเงินและผลเป็นสิ่งที่ตอบแทนเป็นสิ่งของ รายได้จากการประกอบกิจการถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการทำงาน เพราะว่ามันเป็นค่าตอบแทนจากการลงทุนลงแรงไปทั้งหมดนั่นเอง ผลที่ได้รับอาจจะเป็นตัวเงินหรือสิ่งของก็ได้
- 2) ผลกระทบโดยตรง สิ่งที่ดีว่าเป็นผลกระทบโดยตรงจากการประกอบกิจการคือชื่อเสียงที่ได้รับและผลเป็นที่น่าพอใจ เมื่อผู้ที่ได้ใช้เงินกู้ประกอบกิจการที่ประสบผลสำเร็จแล้ว ผู้กู้ก็จะได้รับความพอใจในผลงานของตัวเอง รวมทั้งความพอใจของลูกค้าในตัวสินค้าที่ซื้อไปด้วยแล้วสิ่งที่คุณจะได้รับในอันดับต่อไป นั่นคือการมีชื่อเสียงในมาตรฐานระดับของสินค้า
- 3) ผลกระทบโดยอ้อม เมื่อมาพิจารณาตามผังรูปที่ได้นำเสนอไปในบทที่แล้วจะเห็นว่า ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการประกอบกิจการของผู้ก็คือ บัณฑิตประจำกองทุนนั่นเอง เพราะบัณฑิตจะได้เรียนรู้ขั้นตอนในการดำเนินงานจากผู้ แล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ นั้นได้

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคล

ในบ้านหนองไม้เหล็ก ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ผู้ทำ
สารนิพนธ์ขอยกตัวอย่าง 5 ราย ดังนี้

กรณีที่ 1 : นายจวบ แบนขุนทด บ้านเลขที่ 67 หมู่ 13 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปาก
ช่อง จังหวัดนครราชสีมา

: อาชีพหลัก คือ อาชีพเลี้ยงวัว

: ผลการประกอบอาชีพเดิม คือ มีผลตอบแทนน้อย , มีรายได้ไม่เพียงพอกับราย
จ่าย

: ปัญหาในการประกอบอาชีพ คือ ค่าหัวอาหารมีราคาแพง และแม่วัว 1 ตัว มี
ราคาประมาณ 10,000-20,000 บาท

: จำนวนเงินที่กู้ คือ 20,000 บาท

: วัตถุประสงค์ในการขอกู้ คือ ต้องการหาเงินมาลงทุนเพิ่ม เพื่อเพิ่มรายได้ให้
กับครอบครัว

: ผลที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของการกู้ คือ มีรายได้เพิ่มขึ้น , มีการสร้างงานให้
คนในครอบครัว

กรณีที่ 2 : นายสมพงษ์ ลำขุนทด บ้านเลขที่ 76/2 หมู่ 13 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอ
ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

: อาชีพหลัก คือ อาชีพเลี้ยงวัว

: ผลจากการประกอบอาชีพเดิม คือ มีผลตอบแทนน้อย , มีรายได้ไม่เพียงพอกับ
รายจ่าย

: ปัญหาในการประกอบอาชีพ คือ แม่วัว มีราคาแพง , ค่าหัวอาหารมีราคาแพง

: จำนวนเงินที่ขอกู้ คือ 20,000 บาท

: วัตถุประสงค์ในการขอกู้ คือ ต้องการหารายได้ให้กับครอบครัว , มีงานทำเป็น
ของตนเอง ไม่ต้องไปปรับจ้างคนอื่น

: ผลที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของการกู้ คือ มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น , มีการสร้างงาน
ให้กับคนในครอบครัว

กรณีที่ 3 : นางแม่น รัตนา บ้านเลขที่ 56 หมู่ 13 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง
จังหวัดนครราชสีมา

: อาชีพหลัก คือ อาชีพเลี้ยงวัว

: ผลการประกอบอาชีพเดิม คือ มีผลตอบแทนน้อย , มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

: ปัญหาในการประกอบอาชีพ คือ ค่าหัวอาหารมีราคาแพง และแม่วัว 1 ตัว มีราคา 10,000-20,000 บาท

: จำนวนเงินที่กู้ คือ 20,000 บาท

: วัตถุประสงค์ในการขอกู้ คือ ต้องการหารายได้ให้กับครอบครัว และมีงานทำเป็นของตัวเองไม่ต้องไปรับจ้างคนอื่น

: ผลที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของการกู้ คือ มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น , มีการสร้างงานให้กับคนในครอบครัว

กรณีที่ 4 : นางนุจรินทร์ วลสันเทียะ บ้านเลขที่ 251/1 หมู่ที่ 13 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

: อาชีพหลัก คือ ทำไร่อ้อย , ทำไร่ข้าวโพด

: ผลการประกอบอาชีพเดิม คือ ราคาของข้าวโพดราคาตก เวลาขายจะได้กำไรน้อย เพราะเมล็ดข้าวโพดไม่สมบูรณ์ ขาดน้ำ

: ปัญหาในการประกอบอาชีพ คือ

1. ฝนไม่ตกตามฤดูกาล
2. เวลาขายมีกำไรน้อย
3. ค่าขนส่ง เช่น น้ำมันมีราคาแพง

: จำนวนเงินที่ขอกู้ คือ 20,800 บาท

: วัตถุประสงค์ที่ขอกู้ คือ สร้างงาน สร้างรายได้ พัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น

: ผลที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของการกู้ คือ

1. มีรายได้เพิ่มขึ้น
2. สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดี
3. มีอาชีพเป็นของตนเองไม่ต้องไปรับจ้างคนอื่น

กรณีที่ 5 : นางอุ่ม วลสันเทียะ บ้านเลขที่ 251 หมู่ 13 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

: อาชีพหลัก คือ ทำไร่อ้อย , ข้าวโพด

: ผลการประกอบอาชีพเดิม คือ ข้าวโพดราคาตก เวลาขายได้กำไรน้อย เพราะเมล็ดไม่สมบูรณ์ ขาดน้ำ

: ปัญหาในการประกอบอาชีพ คือ

1. ฝนไม่ตกตามฤดูกาล
2. เวลาขายมีกำไรน้อย ไม่คุ้มกับการลงทุน
3. ค่าขนส่ง เช่น น้ำมันมีราคาแพง

: จำนวนเงินที่ขอกู้ คือ 28,000 บาท

: วัตถุประสงค์ที่ขอกู้ คือ สร้างงาน สร้างรายได้ พัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น

: ผลที่ได้รับจากการขอกู้ คือ

1. มีรายได้เพิ่มขึ้น
2. สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
3. มีอาชีพเป็นของตนเอง ไม่ต้องรับจ้างคนอื่น

4. ผลอื่นๆที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4.1 ผลที่เกิดจากการนัดประชุมนอกรอบบ่อยๆ พบว่า ทำให้ได้แนวทางในการทำงานที่เหมาะสมในการทำงานในชุมชนคุรุสภาคึกี

4.2 ผลที่เกิดจากให้ชาวบ้านร่วมแสดงความคิดเห็น ทำให้ได้แนวคิดที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

4.3 ผลที่เกิดจากการเชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านรวมทั้งคณะกรรมการกองทุนได้รับรู้ข้อปฏิบัติและแนวปฏิบัติใหม่ๆ

5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

5.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ พบว่า

5.1.1 การเกิดกองทุน พบว่า กองทุนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการร่วมมือร่วมใจกันในการตั้งกองทุนขึ้นมา

5.1.2 ระเบียบบริหารกองทุน พบว่า คณะกรรมการกองทุนจะต้องคอยเป็นผู้ชี้แนะให้สมาชิกกองทุนเข้าใจกับระเบียบ

5.1.3 การเรียนรู้เพื่อพึ่งตนเอง พบว่า ทุกคนในชุมชนจะต้องมีความเข้าใจในการเรียนรู้เพื่อพึ่งตนเอง โดยยึดหลักปฏิบัติจากระเบียบกองทุนหมู่บ้านเป็นหลัก

5.1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า การสร้างภูมิคุ้มกันได้นั้นจะต้องสร้างกันเองก่อนที่หมู่บ้านหรือชุมชน

5.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า สามารถสร้างได้โดยการทำให้หมู่บ้านหรือชุมชนนั้นสามารถเลี้ยงตัวเองได้ก่อน

5.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ ตามข้อ 1.1-1.5

5.2.1 ปัจจัยด้านบวก

- 1) การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน
- 2) มีกองทุนเดิมในหมู่บ้าน
- 3) มีกลุ่มองค์กรต่างๆในชุมชน
- 4) เงินกองทุน 1 ล้านบาท
- 5) คณะกรรมการบริหารกองทุน
- 6) ความเข้าใจในเรื่องของกองทุน

5.2.2 ปัจจัยด้านลบ

- 1) มีการไม่สนับสนุนในการจัดตั้งกองทุน
- 2) มีความไม่พึงพอใจในการจัดตั้งกองทุน
- 3) ไม่มีเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน
- 4) ยังไม่มีความเข้าใจในระเบียบข้อบังคับกองทุนอย่างเพียงพอ
- 5) กรรมการกองทุนมีการบริหารงานที่ไม่ดี
- 6) ความไม่จริงใจของสมาชิกในการดำเนินงานของกองทุน

5.2.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า ยังไม่เกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ในบ้านหนองไม้เหล็ก

5.2.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

-ความเข้มแข็งของชุมชนตามทีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่าหมู่บ้านที่ปฏิบัติตามกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีความเข้มแข็งมาก

-ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า ที่ชุมชนครู สามัคคี ได้เกิดความเข้มแข็งอย่างมากในด้านการปฏิบัติตามกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก ตำบลหนอง
สาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สรุป อภิปรายผล

1.1 สรุป

- 1.1.1 วัตถุประสงค์
- 1.1.2 วิธีดำเนินงาน
- 1.1.3 ผลการดำเนินงาน

1.2 อภิปรายผล

- 1.2.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก
- 1.2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกด้านลบ
- 1.2.3 การเกิดองค์การเครือข่ายการเรียนรู้
- 1.2.4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้านในทัศนะของประชาชนหมู่บ้านหนอง
ไม้เหล็ก
- 1.2.5 ผลโดยตรงและผลกระทบต่างๆ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

- 2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านหนองไม้
เหล็ก
- 2.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก
- 2.3 ข้อเสนอแนะการนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
หนองไม้เหล็ก
- 2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไป

ตอนที่ 1 สรุป อภิปรายผล

1.1 สรุป

1.1.1 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก มีดังนี้

1. เพื่อกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก ประเด็นการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับนำไปปลูกสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้าน
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการการเงินกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก
3. เพื่อศึกษากระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก การเรียนรู้และการพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจเพียงพอในหมู่บ้าน
4. เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจของหมู่บ้านหนองไม้เหล็กเมื่อได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกันทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม
5. เพื่อศึกษาศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก

1.1.2 วิธีดำเนินงาน

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลมีดังนี้
 - 1.1 การสังเกตและการบันทึก เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั่วไปในด้านต่างๆของหมู่บ้าน ตลอดจนสังเกตและการบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม
 - 1.2 การสัมภาษณ์ ผู้นำหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่มต่างๆ คณะกรรมการกองทุน สมาชิกกองทุน ตลอดจนประชาชนทั่วไปในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่างๆ
 - 1.3 การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน โดยนำตัวคณะกรรมการกองทุนหรือตัวแทนกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้าน มาพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องตามความเหมาะสม

1.4 การศึกษาเจาะลึกรายการหนี้ จากสมาชิกกองทุนที่ได้รับอนุมัติเงิน
กู้จากกองทุนจำนวน 5 ราย ที่มีวัตถุประสงค์การกู้ที่แตกต่างกัน

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงาน
ต่างๆ (บร.)

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์โดยไม่ใช้สถิติ ได้แก่ การ
วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสารและข้อมูลที่มีการบันทึกไว้

1.1.3 ผลการดำเนินการ

ผลการดำเนินการของการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองไม้
เหลือง ดังนี้

1. ผลการประเมินหน่วยระบบ เอ

1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ เอ

1) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า ประชาชนในหมู่บ้านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ นโยบายโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ดังนี้ จากสภาพเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวของไทยเราในปัจจุบันนี้ ทำให้รัฐบาลไทยต้องนำเอานโยบายต่างๆ มากระตุ้นเศรษฐกิจในขณะนี้คือโครงการกองทุนหมู่บ้าน อันเป็นนโยบายที่เป็นรูปธรรมของรัฐบาลชุดปัจจุบันที่สั่งการให้ประชาชนต่อสู้กับปัญหาความยากจนและรู้จักพึ่งพาตนเอง ซึ่งนับเป็นสิ่งที่ประชาชนกำลังต้องการในภาวะที่เศรษฐกิจกำลังตกต่ำอย่างหนัก

2) เงิน 1 ล้านบาท จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า ประชาชนในหมู่บ้านมีความเข้าใจเกี่ยวกับเงิน 1 ล้านบาท ดังนี้ เงินอุดหนุนที่รัฐบาลมอบให้ทุกหมู่บ้านทั่วประเทศจำนวน 1 ล้านบาท เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน โดยเงินจะหมุนเวียนอยู่กับหมู่บ้านตลอดไป เพื่อให้สมาชิกกองทุนที่มีความต้องการจะขอู้เงิน เพื่อนำไปพัฒนาอาชีพในการประกอบอาชีพต่างๆ ตามที่เองมีความถนัด และจะต้องเก็บเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย เมื่อครบกำหนดระยะเวลา

3) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า ประชาชนในหมู่บ้านมีความเข้าใจเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุน ดังนี้ ประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนตามระบบประชาธิปไตย โดยการจัดเวทีชาวบ้านและในการเลือกคณะกรรมการกองทุนจะต้องเลือกคนที่มีความรู้ เพื่อเป็นตัวแทนสมาชิกกองทุนในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน

1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ เอ

1) กระบวนการคัดเลือกของผู้กู้กองทุนพบว่า มีจุดเด่นจุดด้อย ดังนี้ จุดเด่นของกระบวนการคัดเลือกผู้กู้กองทุน ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนจะพิจารณาผู้กู้และวงเงินให้กับสมาชิกกองทุนที่มีความต้องการจะขอกู้เงินทุกคน อย่างมีสิทธิเท่าเทียมกัน ปราศจากการแบ่งชนชั้นของสังคม เป็นการสร้างโอกาสให้กับคนจนให้สามารถรับประโยชน์จากกองทุนได้อย่างทั่วถึง และจุดด้อยของกระบวนการคัดเลือกผู้กู้กองทุน ได้แก่ คณะกรรมการเขียนคำร้องขอู้ให้กับสมาชิกกองทุน ที่มีความต้องการจะขอกู้เงินทุกคน เพราะว่าสมาชิกกองทุนเขียนคำขอู้ไม่เป็นเพื่อจัดทำโครงการการประกอบการขอกู้เงินจากกองทุน

2) กระบวนการทำบัญชีของกองทุนพบว่า คณะกรรมการกองทุนที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายให้บัญชีทำบัญชีของกองทุนไม่รู้จักการทำบัญชี เนื่องจากยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการทำบัญชีที่ถูกต้อง

1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ เอ

1) ผลโดยตรง พบว่า กองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหลืองมีผู้กู้ที่ยื่นคำขอกู้จำนวน 34 คน และยอดเงินที่ผู้กู้มีจำนวน 691,900 บาท ซึ่งจำนวนผู้กู้เป็นผลมาจากการรับสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนและคณะกรรมการกองทุนพิจารณาเข้ารับเป็นสมาชิกกองทุน และยอดเงินให้กู้เป็นผลมาจากการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ของคณะกรรมการกองทุนให้กับสมาชิกกองทุนที่มีความต้องการจะขอกู้เงิน และต้องการจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงิน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจนและต้องเป็นโครงการที่้องสามารถดำเนินการได้จริงและมีความสามารถดำเนินการได้จริงและมีความเป็นไปได้ทางการตลาด

2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า ผู้ที่ยื่นคำขอกู้จำนวน 34 คน จากสมาชิกกองทุนจำนวน 64 คน เมื่อพิจารณาตามลักษณะ โครงการและวงเงินให้กู้ คณะกรรมการกองทุน อนุมัติเงินกู้ให้กับผู้ที่ยื่นคำขอกู้ทั้งหมด และทุนสะสม ของหมู่บ้านเป็นเงินคงเหลือจากทุนสะสมที่ให้จำนวน 2,257.49 บาท (13 ส.ค. 45) ส่วนการขยายกิจการและการเกิดกิจการใหม่ในท้องถิ่นนั้นยังไม่มีเกิดขึ้น

3) ผลกระทบทางอ้อม พบว่า กองทุนหมู่บ้าน มีศักยภาพความเข้มแข็งมากขึ้น เนื่องจากการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพของคณะกรรมการกองทุน

2. ผลการประเมินหน่วยระบบ บี

2.1 ผลการประเมินบริบทของหน่วยระบบ บี

1) ประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการของผู้ที่พบว่ามีจุดเด่นและจุดด้อย ดังนี้ จุดเด่นของประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการของผู้ที่ ได้แก่ ผู้ที่แต่ละคนมีประสิทธิภาพ มีความชำนาญและมีความถนัด ในการดำเนินกิจการมาเป็นเวลายาวนาน จุดด้อยของประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการของผู้ที่ ได้แก่ ผู้ที่แต่ละคนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและการแปรรูปผลผลิต อีกทั้งยังขาดความรู้เรื่องการตลาดและกลไกของระบบการตลาด

2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วย ปี

1) จำนวนเงินที่ได้จากการกู้ยืมเงินพบว่ามีจุดเด่นและจุดด้อย ดังนี้ จุดเด่น ได้แก่ ทำให้คนจนมีโอกาสนำเงินที่ได้จากการกู้ยืมไปใช้เพื่อลงทุนหรือเพิ่มทุนในการประกอบอาชีพ ถึงแม้ว่าจะเป็นจำนวนเงินไม่มากนัก เมื่อครบกำหนดเวลาทำให้มีโอกาสและมีความสามารถที่จะหาเงินมาชำระหนี้กองทุนได้อย่างไม่ยากนัก และจุดด้อย ได้แก่ วงเงินที่กำหนดให้กู้ยืมละไม่เกิน 20,000 บาท และถ้าเกินต้องอนุมัติเป็นรายๆ ไป แต่ไม่เกิน 50,000 บาท ไม่เปิดโอกาสให้หมู่บ้านทำโครงการขนาดใหญ่ เพื่อแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน ก่อให้เกิดการบริการสาธารณะและสร้างรายได้หมุนเวียนในหมู่บ้านเป็นการต่อยอดกองทุนและเงินกู้เพียง 20,000 บาท หากนำไปลงทุนเป็นเงินที่ไม่มากนัก โดยเฉพาะด้านการเกษตร

2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ ปี

1) การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้ที่แต่ละคนพบว่า ผู้ที่แต่ละคนมีการทำกิจการอย่างถูกวิธี ได้แก่ การหาวัตถุดิบที่ดี เช่น เมล็ดพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช พันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ ยารักษาโรคสัตว์ และอื่นๆ เป็นต้น และเมื่อผลผลิตเกิดขึ้นก็นำไปขายยังท้องตลาด โดยการหาตลาดที่ดี ในที่นี้หมายความว่าต้องขายผลผลิตได้ในราคาถูก พอสมควรและมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนหรือ ต้องมีกำไรนั่นเอง อีกทั้งมีการจัดทำบัญชี โดยในการทำบัญชีนั้นจะเป็นบัญชีรายรับ-จ่ายอย่างง่าย

2.4 การประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ ปี

1) ผลโดยตรง พบว่า ผู้ที่แต่ละคนมีรายได้เป็นเงินจากการขายผลผลิต ซึ่งเกิดจากการกู้เงินจากกองทุนมาดำเนินกิจการต่างๆ

2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า ผู้ที่แต่ละคนได้ดำเนินกิจการด้วยประสิทธิภาพ ความรู้และความสามารถที่ตนเองมีอยู่หากแต่ผู้ที่แต่ละคนยังไม่ได้ขยายกิจการและทำกิจการด้วยเทคนิควิธีใหม่ๆ อันเนื่องมาจากศึกษาสั้นกว่าด้วยตนเอง

3) ผลกระทบทางอ้อม พบว่า ผู้ที่แต่ละคนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่งและมีความสามารถที่จะดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่อง หากไม่เกิดภัยธรรมชาติ เนื่องจากผู้ที่แต่ละคนโดยส่วนใหญ่จะนำเงินกู้ไปลงทุนเกี่ยวกับกิจการเกษตร

1.2 อภิปราย

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก บรรลุทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ วัตถุประสงค์ที่ 1 การเกิดกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก เกิดจากการมีส่วนร่วมมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามกองทุนจะเกิดไม่ได้ถ้าหากไม่ได้ริ้วความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกันของคนในหมู่บ้านในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้นมา

วัตถุประสงค์ที่ 2 การมีระบบบริหารกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก โดยการจัดโครงการของกองทุนหมู่บ้านอย่างชัดเจนมีการคัดเลือกคณะกรรมการบริหารกองทุน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายอย่างถูกต้อง มีระเบียบบริหารกองทุน มีการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนและมีการจัดสรรผลประโยชน์หรือกำไรจากกองทุน

วัตถุประสงค์ 3 มีการเรียนรู้ที่จะพึ่งตนเองของกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก โดยการเปิดโอกาสให้คนในหมู่บ้านมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่างๆ ส่วนการดำเนินงานกิจการมีความสามารถที่จะพึ่งตนเองได้ในระดับหนึ่งแต่ไม่ทั้งหมด หากยังต้องอาศัยความร่วมมือของคนในหมู่บ้าน และการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ

วัตถุประสงค์ 4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม โดยคนในหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก มีความเข้าใจหลักการสำคัญที่ว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของสมาชิกทุกคน ไม่ใช่เงินรัฐบาลให้ยืม และสมาชิกกองทุนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนว่าจะต้องช่วยกันจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนด้วยตนเองอีกทั้งคนในหมู่บ้านมีความคิดในการดำเนินงานประกอบอาชีพโดยใช้หลักพึ่งตนเอง คำนึงถึงการบริโภคและการตลาดที่ดี

วัตถุประสงค์ที่ 5 การมีศักยภาพ และความเข้มแข็งของคนในกองทุนหมู่บ้านหนองไม้เหล็กมีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการให้ความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกันและมีการเกื้อกูลผู้ด้วยโอกาสของคนในหมู่บ้าน

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกด้านลบ

2.1 ปัจจัยด้านบวก

1) มีบรรพบุรุษที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน โดยคนกลุ่มแรกที่อยู่อพยพเข้ามาตั้งหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก ซึ่งชาวบ้านให้ความเคารพและภาคภูมิใจมาโดยตลอด ทำให้ชาวบ้านมีความรัก สนิทสมานสามัคคีเอื้ออาทรต่อกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2) มีกลุ่มผู้นำหมู่บ้านซึ่งเป็นแกนนำในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ประกอบไปด้วยผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน ข้าราชการบำนาญ ครู ทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข บุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นราษฎรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านและเป็นกำลังสำคัญที่ผลักดันให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ขึ้น

- 3) มีการปลูกฝังความคิดว่าผู้นำคนเดียวไม่สามารถพัฒนาไปได้ ต้องอาศัยความร่วมมือทุกฝ่าย นำหลักการบริหารงานเป็นทีมมาใช้
- 4) มีการจัดเวทีประชาคม หาคูญถึงปัญหาต่างๆของหมู่บ้านและคิดหาวิธีแก้ไขร่วมกันเป็นประจำสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง
- 5) มีการบริหารที่โปร่งใส มีหลักฐานที่สามารถให้สมาชิกทุกคนตรวจสอบได้ตลอดเวลา
- 6) มีสัจจะและความซื่อสัตย์สุจริต
- 7) มีระบบการสื่อสารที่ดี โดยการใช้หอกระจายข่าว
- 8) มีระบบตรวจสอบที่ดีคือมีการจัดตั้งคณะกรรมการเป็นองค์กรอิสระ ไม่ขึ้นกับผู้ใด มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มต่างๆ ภายในหมู่บ้านซึ่งมีอยู่ถึง 5 กลุ่ม เมื่อพบว่ากลุ่มใดมีปัญหา ก็จะดำเนินการแก้ไขทันที
- 9) ความเสียสละของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและประชาชนที่เสียสละทั้งกำลังกายกำลังใจ กำลังทรัพย์และเสียสละเวลา ร่วมกิจกรรมต่างๆด้วยความสมัครใจ

2.2

ปัจจัยด้านลบ

- 1) สมาชิกกองทุนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการบริหารกองทุน
- 2) สมาชิกกองทุนขาดการมีส่วนร่วม
- 3) สมาชิกกองทุนไม่นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์
- 4) สมาชิกกองทุนเขียนคำขอู้ไม่เป็น
- 5) คณะกรรมการที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำระบบบัญชีไม่รู้จักหลักการทำบัญชีที่ถูกต้อง

3. การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

จากการปฏิบัติงานในพื้นที่บ้านหนองไม้เหล็ก ปรากฏว่ายังไม่พบการจัดตั้งกลุ่มองค์กรตลอดจนการสร้างเครือข่ายกับองค์กรนอกหมู่บ้าน

4. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้านหนองไม้เหล็ก

- 4.1 มีความสามัคคี
- 4.2 มีความซื่อสัตย์
- 4.3 ยกย่องคนทำความดี

- 4.4 มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 4.5 มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม
- 4.6 มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้
- 4.7 ครอบครัวในหมู่บ้านมีความอบอุ่น
- 4.8 มีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร
- 4.9 มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก
- 4.10 มีการช่วยเหลือสตรี เด็กและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
- 4.11 มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม
- 4.12 มีแผนงานหมู่บ้านที่คิดโดยสมาชิก

5. ผลงานโดยตรงและผลกระทบต่างๆ

5.1 ผลโดยตรง

- 1) สมาชิกกองทุนมีรายได้เป็นเงิน ซึ่งเกิดจากการขายผลผลิตและเป็นผลมาจากการกู้เงินกองทุนไปดำเนินกิจการ
- 2) สมาชิกทุกคนสามารถนำเงินมาชำระหนี้กองทุนทั้งเงินต้นพร้อมด้วยดอกเบี้ยได้อย่างครบถ้วน
- 3) เมื่อมีเงินทุนสะสมเพิ่มมากขึ้นจากการที่สมาชิกกองทุนนำเงินมาชำระหนี้กองทุนเป็นผลทำให้กองทุนมีการเติบโตขึ้น

5.2 ผลกระทบโดยตรง

- 1) สมาชิกกองทุนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- 2) สมาชิกกองทุนรู้จักประหยัดและอดออม
- 3) สมาชิกกองทุนมีความซื่อสัตย์และสามัคคี
- 4) สมาชิกกองทุนมีจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- 5) ลดปัญหาการว่างงานของคนในหมู่บ้าน

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุน

- 1) ลดขั้นตอนเกี่ยวกับการยื่นคำขอกู้เงินจากกองทุน เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาอนุมัติเงินกู้กองทุนให้กับสมาชิกได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2) สดจำนวนเอกสารและหลักฐานสำหรับการประกอบการขอกู้เงินจากกองทุน ได้แก่ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาประจำตัวบัตรประชาชน และอื่นๆ

3) ในกรณีที่ผิดสัญญาเงินกู้จะต้องเสียค่าปรับในอัตราร้อยละ 0.50 บาท/ต่อวัน หรือร้อยละ 12 บาท/เดือน ซึ่งเป็นอัตราการเรียกเก็บที่แพงมาก โดยต้องการขอให้ยกเลิกระเบียบนี้และขอให้มึระยะเวลาในการผ่อนผันในการผิดสัญญาเงินกู้หากมีสาเหตุอันควร

2.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน

1) คณะกรรมการกองทุนขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำระบบบัญชีที่ถูกต้องแนวทางในการแก้ไขปัญหา ควรส่งตัวแทนคณะกรรมการกองทุนไปรับการฝึกอบรมหรือดูงานและให้มีการถ่ายทอด ความรู้จากวิทยากรที่มีความรู้ในด้านการจัดทำระบบบัญชีที่ถูกต้องแก่ตัวแทนคณะกรรมการกองทุน

2) สมาชิกกองทุนไม่นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ แนวทางการแก้ปัญหาควรมีข้อกำหนดหรือบังคับและบทลงโทษทางเศรษฐกิจ เช่น มีการเรียกเงินคืน ชะลอการกู้ในงวดต่อไป หรือทางสังคม เช่น มีการทำประชาพิจารณ์เป็นรายกรณี เพื่อให้เห็นเป็นตัวอย่าง

3) คณะกรรมการกองทุนที่มีบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่างๆ ไม่ครบทุกคน แนวทางการแก้ไขปัญหา ควรสร้างจิตสำนึก กระตุ้นและทำให้เกิดแรงจูงใจ หรือ การสร้างแรงจูงใจ เช่น ให้ค่าตอบแทนในวันที่ปฏิบัติหน้าที่ มอบรางวัลความสำเร็จ และอื่นๆ

2.3 ข้อเสนอแนะการนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

1) การกู้เงินเพื่อนำไปสร้างอาชีพสมาชิกกองทุนควรมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อที่จะได้เงินลงทุนจำนวนมาก สามารถลงทุนผลผลิตผลและจำหน่ายในตลาดอย่างกว้างขวางเป็นการสร้างและเพิ่มรายได้ อย่างยั่งยืน การบริหารจัดการทำในรูปของกลุ่ม จะทำให้มีการจ้างแรงงานในหมู่บ้านด้วย

2) ควรเพิ่มวงเงินให้กู้ อาจจะเป็น 2 ล้านบาท ทั้งนี้จะได้กระจายให้สมาชิกได้กู้มากขึ้นและมีจำนวนผู้กู้มากขึ้น ซึ่งควรให้มีการผ่อนชำระเป็นงวดๆ ละ 3 เดือน หรือ 6 เดือน โดยจะไม่เป็นภาระให้กับสมาชิกกองทุน เหมือนกับการกู้ในระยะยาวอาจจะมีปัญหาหนี้สูญหรือเป็นการเพิ่มหนี้ให้กับสมาชิกในกองทุนมากขึ้น

3) หากสมาชิกกองทุนมีการรวมกลุ่มและมีการบริหารจัดการในรูปของกลุ่มเพื่อนำเงินจากกองทุน ไปผลิตสินค้าหรือแปรรูปผลผลิตทางเกษตรออกจำหน่ายในท้องตลาดหน่วยงานของทางภาครัฐจะต้องเข้ามาบีบบาทหรือมีส่วนช่วยในด้านการตลาด

บรรณานุกรม

การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ.(วันที่ 4 – 7 สิงหาคม พ.ศ. 2545). **ฐานเศรษฐกิจ**. หน้า 16.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองใหม่เหลือใจ. (2545). **ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน**

บ้าน
รายงานสำนักกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหมิตรพรินต์ติ้ง.

คณะกรรมการสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ,สำนักงาน. (2545). **คู่มือการ**
พิจารณาเงิน

สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหมิตรพรินต์ติ้ง.
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ,สำนักงาน.(2544). **คู่มือประชาชน**

เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ศุภศกาลาเดhrau.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ,สำนักงาน. (2544). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544.**

กรุงเทพฯ : บริษัท สหการพิมพ์ จำกัด.

จันนีย์ร สุขหลายและคณะ (2544). **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลง -
กรณ์มหาวิทยาลัย

รัตนะ บัวสนธ์. (2540). **การประเมินโครงการวิจัยเชิงประเมิน**. กรุงเทพฯ : บริษัท ดันอ้อ จำกัด

สถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. (2545). **ชุดวิชาการนิพนธ์ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการ**
และประเมินโครงการตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริการจัดการกองทุนหมู่บ้านและ
ชุมชนเมือง กรุงเทพฯ : สำนักงานสถาบันราชภัฏ.

สำนักมาตรฐานการศึกษา,สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการและสำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). **ชุดวิชาการจัดการธุรกิจชุมชน**. นนทบุรี : บริษัท
เอส อาร์ พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการและสำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). **ชุดวิชาการวิจัยชุมชน**. นนทบุรี : บริษัท เอส อาร์
พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

สำนักงานมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการและสำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.(2545). **ชุดวิชาการจัดการประเมินเพื่อพัฒนา**.นนทบุรี :
บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

